

0.00	2.00	3.00	4.00	5.00	6.00	7.00	8.00	9.00	10.00	11.00	12.00	13.00	14.00	15.00	16.00	17.00	18.00	19.00	20.00	21.00	22.00	23.00	24
1	-10	-9	-8	-7	-6	-5	-4	-3	-2	-1	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Új Város

Világmméretű békestaféta

Az Élet ígéje

4 Készítsetek utat az Úrnak

Társadalom

6 Szolidaritás a tragédiában**8 Vészjelzések
– párizsi tüzek**

Előttünk jártak

9 Modern útítárs

Kultúra

**11 „Áldást, békességet
kívánok házaamnak!”****12 Az ember önmaga
építőmestere**

Családi műhely

18 Akár egy kagylóval is**19 Tényleg egoista vagyok?**

Az életből merítve

20 Meredek utakon fölfelé

Óvodától egyetemig

22 Karácsonyi mese**23 Hideg éjszaka**

Megkérdeztük

24 Kétségek**25 Mit jelent a szentek
közössége?****Vizsolyi László****AZ IGAZI,
TISZTA ÖRÖM**

A MOZGÁS FONTOS RÉSZÉ AZ ÉLETÜNKNEK. Egy közelmúltban készült felmérésből kiderül, hogy az unió polgárainak majdnem fele nemcsak tisztában van ezzel, hanem rendszeresen, legalább hetente egyszer sportol is.

Korunkban, amikor terjed az „ülőmunka”, és egyre többen szenvednek mozgásszervi-, illetve gerincbetegségben, a sport egyre fontosabb lesz. Ez a felismerés indította az ENSZ-et, amikor 2005-öt, a „Sport és testnevelés nemzetközi évének” nyilvánította. Nyomatékosan hívnak mindenkit az aktív sportolásra és mindazoknak az értékeknek a felfedezésére, melyeknek a sport közvetítője lehet. Tehát nem csak az egészség megőrzéséről van szó és nem csupán szórakozásról!

Az ENSZ harmadik évezredre kitűzött céljainak megvalósításában szerepe van az értékeket elsajátítani segítő sportnak, mely megtanít harmóniában együtt élni másokkal, úgy veszíteni és nyerni, hogy közben tiszteltben tartjuk a többieket. Az ENSZ ezért is tartja kívánatosnak, hogy a kormányok és nem kormányzati szervek is bekapcsolódjanak programjukba. A Fokoláre Mozgalom keretében megalapított „Sportmeet” jelen van az ENSZ nem kormányzati szervezetei között. Ez azon sportolók és sport terén dolgozók „világszövetsége”, akik a sporton keresztül kívánnak dolgozni egy egyesültebb világért. Céljukkal jól illeszkednek az ENSZ keretei közé, mely az egyes emberek, csoportok, és az egész emberi közösség fejlődését kívánja szolgálni. A sport tevékenyen részt vesz az ENSZ hosszú távú céljain túl a jelen feladatainak megoldásában: küzd az egészségért, az AIDS ellen, és szolgálja a fejlődést.

A szakemberek természetesen tisztában vannak a sport aktuális nehézségeivel is. A dopping nem csak az egyes emberek életét károsítja, de ellehetetleníti magát a sportot is. A pénz túlzott szerepe pedig a demokratikus szellemet korlátozza és tovább fokozza a gazdag és szegény országok közötti egyenlőtlenséget.

Ezek fényében különösen megnő az alulról induló kezdeményezések jelentősége. Ilyen volt az október 9-én a Štúrovót (Párkányt) és Esztergomot összekötő Mária Valéria hidon, szlovák és magyar gyerekek részvételével megrendezett staféta, a „Run4unity” keretében. Vagy ilyen az Ausztriában indított „Sports4Peace”, mely a sporton keresztül a békére kíván nevelni.

Az aktív sportrendezvényeken kívül szeptemberben Trenóban ülésezett a sport és az öröm kapcsolatát tárgyaló 3. Nemzetközi Sportmeet Kongresszus. A testmozgás, a sport nem szakítható ki az élet egészéből, melynek Isten tervében az ember boldogsága a célja. Az ehhez vezető kulcsot Chiara Lubich így fogalmazta meg a kongresszusra küldött üzenetében: „Csak a szeretetből, csak önmagunk odaajándékozásából születik, a sportolásban is, az igazi, tiszta, mélyről fakadó öröm.”

KÉSZÍTSETEK UTAT AZ ÚRNAK

Chiara Lubich

Izajás ezzel a reményteli kiáltással fordul Izrael népéhez, amely már 50 éve él száműzetésben a mezopotámiai Babilóniában. Az Úr végre elküldte hírnökét, hogy hírül adja a szabadulást, a hazatérést. Úgy, mint az egyiptomi rabszolgaság idején, Isten újra népe élére áll, és visszavezeti az Ígéret földjére. Ezért helyre kell állítani az utakat, feltölteni a kátyúkat, járhatóvá tenni a hágókat, úgy, ahogy egy uralkodó előtt szokás, aki meglátogatja birodalmát.

Öt évszázaddal később Keresztelő János a Jordán partvidékén megismétli Izajás próféta örömteli híradását: most maga a Messiás érkezik.

„Készítsetek utat a pusztában az Úrnak, egyengessétek Istenünk ösvényét a sivatagon át!”

Minden évben karácsonyra készülve halljuk ezt a felhívást. Isten, aki öröktől fogva kifejezte égő vágyát, hogy gyermekeivel legyen, jön, hogy „közöttünk lakozzék”¹. Ma is az ajtóban áll, és zörget, mert be akar jönni, hogy velünk „érkezzen”².

Mi is gyakran érezzük a vágyat, hogy találkozzunk vele, hogy ott legyen mellettünk életünk útján, hogy az Ő fénye árásszon el minket. Ahhoz, hogy beléphessen az életünkbe, el kell hárítanunk az akadályokat. De most már nem arról van szó, hogy egyengessük az utakat, hanem arról, hogy megnyissuk a szívünket.

Jézus maga is felsorol néhány akadályt, amelyek bezárják a szívünket: „lopás, gyilkosság, házasságtörés, kapzsiság, rosszindulat, csalás, kicsapongás, irigység, káromlás, kevélység...”³. Időnként a rokonaink vagy ismerőseink iránt táplált nehezitelés gátol, vagy a faji előítélet, közöny a mellettünk élők szükségletei iránt, a gyér figyelmesség és szeretet a családban...

E számos akadály ellenében, amelyek megghiúsítják a találkozást Istennel, ismét elhangzik a meghívás: „Készítsetek utat a pusztában az Úrnak, egyengessétek Istenünk ösvényét a sivatagon át!”

De konkrétan hogyan készítsünk Neki utat?

Úgy, hogy bocsánatot kérünk tőle minden alkalommal, amikor észrevesszük, hogy meggátoltuk az életközösséget vele.

Az alázat és az igazság őszinte megnyilvánulása ez, melyben olyannak mutatkozunk előtte, amilyenek vagyunk, beismerve törekénységünket, hibáinkat, bűneinket.

Horacio Cordero

Ugyanakkor a bizalom megnyilatkozása is, mellyel elismerjük atyai szeretetét, hogy „könyörület és gazdag az irgalomban”⁴.

A bocsánatkéréssel fejezhetjük ki azt is, hogy javítani akarunk és újrakezdeni.

Időt szánhatunk rá este, elalvás előtt – ez a legalkalmasabb pillanat, hogy megálljunk, hogy átfussuk az elmúlt napot, és bocsánatot kérjünk tőle.

Most nagyobb tudatossággal és intenzitással élhetjük meg a szentmise kezdő imáját, amikor a közösség tagjaival együtt bűneink bocsánatát kérjük.

Ezen felül óriási ajándék a személyes gyónás, Isten bocsánatának a szentsége. Olyan találkozás ez az Úrral, ahol minden hibánkat neki adhatjuk. Felszabadultan mehetünk tovább, azzal a bizonyossággal, hogy megújultunk, és azzal az örömmel, hogy újra Isten igazi gyermekeinek tudhatjuk magunkat.

Megbocsátásával maga Isten hárít el minden akadályt, Ő „egyengeti az utat”, Ő állítja helyre a szeretet-kapcsolatot mindannyiunkkal.

Ezt tapasztalta meg Lujza is. Sok szenvedés érte életében: haverok, kábítószer, erkölcsi züllés. Megpróbált felülemelkedni mind ezen, mígnem sikerült megszabadulnia a kábítószerfüggéstől.

Addigra viszont már végzetesen megpecsételődött a sorsa: egy elsietett polgári házasságkötés után megjelentek nála az AIDS első tünetei; ezért férje elhagyta.

Lujza egyedül találta magát, kudarcai súlyával. Ekkor találkozott egy keresztény csoporttal, akik élték az életigét, és megosztották az ezzel kapcsolatos tapasztalataikat. Egy új, addig ismeretlen világ tárult fel előtte. Most, hogy megismerte azt az Istent, aki Szeretet, nem tarthatta meg többé magának a bűneit, hinnie kellett azok bocsánatában. Élete megváltozott: a megbocsátás a fájdalom és a betegség ellenére egy soha meg nem tapasztalt öröme tárta ki a lelkét. Arcán új szépség ragyogott, melyet még a betegség súlyosbodása sem torzított el. Az orvosokat megdöbbentette a derűje.

Megtapasztalta az újjászületést.

Halála napján fehérbe öltöztették, ahogyan kérte. Minden rög elsimult előtte a mennyei találkozáshoz vezető úton.

¹ Jn 1,14

² vö. Jel 3,20

³ Mk 7,21-22

⁴ vö. Zsolt 103,8

MINDENT A BETEGEKÉRT

Egy reggel az éjszakás nővér azzal fogadott, hogy egyik betegünk vese-elégtelensége a végső fázisba jutott, és hamarosan meghal. Kavarogtak a gondolataim, kalapált a szívem, amikor szóltunk a doktornak. Váloztattunk az eddigi terápián, más gyógyszert adtunk, folyamatosan felügyeltük, és mindent elkövetünk, hogy jobban legyen a beteg.

Aztán, amikor már nem tehattünk mást, Istenre bíztuk őt.

Korábban úgy gondoltam, hogy ápolónőként akkor teszek meg mindent a betegekért, ha bármikor a rendelkezésükre állok, de ez az eset szinte megbénított, és sírni tudtam volna a tehetetlenségtől. Ekkor eszembe jutott az életige: Izajás alkalmatlannak érezte magát

arra a feladatra, amit Isten kér tőle. De mikor Isten azt kérdezi: „Kit küldjek?”, Izajás hittel válaszol: „Itt vagyok, engem küldj!” (Iz 6,8) Én is csendesén kimondtam az igent Istennek: „Itt vagyok Uram, mit kívánsz tőlem?”.

Ekkor szóltak, hogy a haldokló arra kér, hívjak papot. Rohantam a telefonhoz, de mire lettem a kagylót, a férfi már nem lélegzett. Egy másik nővérrel és az orvossal újraélesztettük, annyi időre épp, hogy felvehette a betegek szentségét, s egy órával később békésen elköltözött.

Ekkor értettem meg végre, mit jelent ebben a kórházban ápolónőnek lenni: Isten nem csodákat vár tőlem, csak azt, hogy szeressek, és az Ő akaratát tegyem minden pillanatban. Nem kér lehetetlent, csak azt, hogy félelem nélkül ismerjem fel Őt minden fájdalomban, és talán, hogy az örök életre készítsem fel az embereket.

Chiarelle Paras – Fontem

VITATKOZÁS NÉLKÜL

Édesapámmal régóta elég rossz a kapcsolat. Ritkán látom, s ha találkozunk is, sajnos ezek az alkalmak sem attól válnak maradandóvá, hogy olyan szépen telik az a pár óra. Régóta küszködöm, hogy ez ellen tegyek valamit, de vannak olyan „örökzöld” témáink, melyek – ha előkerülnek – mindig vita és sértődés van belőle a végén.

Tudni kell, hogy édesapám igen ritkán jön el hozzánk, kb. 2-3-szor fél évente, de ebben a hónapban két olyan nap is volt, amikor itt a lakótelepen volt dolga. Mind a kétszer sikerült úgy változtatni programjaimon, bármily váratlanul is ért, hogy tudjak vele találkozni és

beszélgetni. S ami ennél is fontosabb, hogy amikor olyan téma került elő, amire máskor ugrok, most sikerült erre is figyelnem és a vitatkozás helyett inkább kettőnk közös dolgaira próbáltam terelni a szót. A szeretet valóban fegyver, s azt hiszem, mindkettőnkben változást hozott ez a két alkalom, hisz azóta telefonon is tudtunk vitázás nélkül beszélgetni, ami szinte elképzelhetetlen volt korábban. De tudom, hogy ezzel nincs vége, mert ha el is múlik a december, és új életigét próbálok élni, akkor is a szívemben kell tartanom ezt az ígét.

Sz. Katalin

AZÉRT IS – JÉZUSÉRT

Reggel a misére kicsit elkésve érkeztem, így körül sem nézve gyorsan beültem egy üres padba. Közben már észrevettem, hogy egy hajléktalan ember ül mögöttem, szörnyű bűdöset árasztva maga körül. Ha most arrébb csúszok, talán megsértem őt, különben is, Jézust kell látnom benne. Odasandítottam, milyen is ez a Jézus? Torzonborz, szakadt, bűdös. Így kell elfogadnom, de mi lesz, ha kezet kell vele fognom a kiengesztelődéskor? Hát azért is kezet fogok vele, és meg is szorítom. Ettől a pillanattól kezdve már nem éreztem szagot, és amikor félve nyújtotta a kezét, én bizony szívélyesen megráztam - a keze meglepően tiszta volt. Nagy szeretet árasztotta el a szívünket.

G. Mária – Budapest

SZOLIDARITÁS A TRAGÉDIÁBAN

A pakisztáni földrengés halottainak száma meghaladja a hetvenezret a hárommillió hajléktalant pedig a kemény tél fenyegeti. Tífuszjárványtól lehet tartani. Ugyanakkor a szerencsétlenség eddig ismeretlen energiákat mozgósított, világokat közelített, hozzájárult a térség fájó sebeinek begyógyításához.

APA, NE ENGEM, hanem a tanító nénit! Látod őt, ott lent? Neki nagyobb szüksége van a segítségre – kiáltja a tízéves Sana a mentésére siető édesapjának. A törmelék alatt rekedteknek a nem remélt menekülést jelenti a sötét hasadékból bevilágító fénycsóva. Sikander Ali, Sana édesapja könnybe lábadt szemmel idézi fel a történeteket.

– Teljesen el voltam keseredve. Azt hittem, Sana már halott. Sírva mentem egy szomszédos házhoz, hogy annak a lakóit mentsem. De csak halottakat találtam. Míg folytattam a mentést, egyszer csak hangot hallok: ő hívott! Így találtam rá a még életben lévő Sanára. És nem hallgattam rá, előbb őt szabadítottam ki az iskola ledőlő tetőzete alól. Aztán sikerült a tanító nénit is kihozni. A lába teljesen szétrombolódott, de életben maradt, ahogy Sana harmincöt osztálytársa is.

A Richter-skála szerinti 7,6 erősségű földrengés az utóbbi száz év leghévesebb itteni földmozgása volt, és a legnagyobb természeti katasztrófa az 1947 óta létező Pakisztán történetében.

Páratlan pusztításról tudósított a sajtó, de személyesen odamenni egészen más! Városok és települések tűntek el a föld színéről. Arról beszélnek, hogy odalett egy egész nemzedék. Tizenhétézer kisiskolás lelte halálát a romok alatt. Több ezer az árvák száma. Musharraf elnök döntése alapján a kormány veszi gondozásába őket, ele-

jét véve a hasonló helyzeteket kihasználó gyermekkereskedelemnek.

A földrengést követő napokban Rawalpindi központi kórházában a látvány leírhatatlan: a folyosókon és az előterekben is hordágyon fekvő nők és a gyermekek, többen igen súlyos állapotban. Orvosi ellátásuk a lehető legcsekélyebb. Néma csöndben, elfásult tekintettel néznek maguk elé, valószínűleg még mindig a sokk hatása alatt.

Háborús filmekre emlékeztet a jelenet, ahogy az újabb

NÉHÁNY ADAT

A Pakisztáni Iszlám Köztársaság fővárosa Islamabad, az ország lakóinak száma kb. 150 millió.

A tizenhatmilliós Karachi a legnépesebb város, a kulturális főváros pedig Lahore.

Az ország területén élő népcsoportok közül a legfontosabbak: pandzsábi (65%), szindi (13%), urdu és pástua. A lakosság 97 százaléka muzulmán, a keresztények aránya 1,5 százalék. A hivatalos nyelv az urdu. A férfiak hatvan, a nők harminc százaléka tud írni és olvasni. 550 ezren állnak a hadsereg szolgálatában.

A külföldi adósság harminchatmilliárd dollár, az egy főre eső évi jövedelem pedig négyszázhatvan dollár. Pakisztánban található a Föld második legmagasabb csúcsa, a K2 (8611 m). Nemzeti sport a gyeplabda, és nagy népszerűségnek örvend a krikett.

sebesülteket szállító helikopter leszáll a klinika udvarán, a többi gép pedig dübörögve száll tovább a legközelebbi kórház irányába. Sokkoló a látványa egy alig tízéves kislánynak, aki az arcán sebesült meg. Orvostanhallgatók – nyilván orvoshiány miatt – próbálják érzéstelenítés nélkül elsősegélyben részesíteni az újonnan érkezett sebesülteket. Tolószékben idős embert hoznak. Némán várakozik, míg sorra kerül. Amikor leveszik róla vértől ázott ingét, kiderül, hogy a hátából hiányzik egy darab... És ez csak egy a segélyhelyek közül... Valahányszor meghallom egy közeledő helikopter zúgását – és ez napjában többször is előfordul – a hideg fut végig a hátamon.

Leginkább mégis a rendkívüli szolidaritás érint meg. Az elsősegélyhely irányítóját is meglepi a folyamatosan érkező élelem, ruházat és gyógyszer. Megtudom tőle, hogy előző nap kifogytak az injekciós tűből, de ma reggel, nem tudja honnan, kétszáz ládányi tű érkezett. Beszélgetésünk közben jön egy fiatalember, orvosságot hoz, majd három egyetemista ajánlja fel segítségét.

– Adjatok vért! – hangzik azonnal a kérés – és hívjátok a barátaitokat: vérre van szükség!

Ezt a példátlan méretű szolidaritást képtelenség rögtönözni! Gyökereit a pakisztáni emberek vendégszeretében kell keresni. Ennek láttán talán megváltozik azok véleménye, akik az országot a szélsőséges iszlámmal azonosítják. Valójában a lakosságnak mindössze egy százaléka fundamentalista, közöttük is elenyésző azok száma, akik készek fegyvert fogni. Ők, szinte kivétel nélkül törzsi viszonyok között élnek, és kívül esnek a pakisztáni állam ellenőrzésén. A lakosság azonban alapvetően a Koránban meghirdetett irgalmasság és tolerancia híve ebben az országban, amit elsőként alapítottak meg az iszlám nevében, a vallások közötti kibékülés és a kisebbségek tisztelésének szándékával.

Egy ezredes, aki évek óta az ország válságkezelésében fáradzik a béke ügyéért, bizakodva mondja:

– Az iszlám mindenkit tisztelő vallás, sajátjának tekintti a zsidó Bibliát, és ugyanakkor az Evangéliumot is. Úgy gondolom, hogy a megújuló kapcsolat a három monoteista vallás hívei között el fog vezetni a békéhez.

A gyors nemzetközi segítség láttán a helyiek Nyugatról alkotott képe is – legalább részben – megváltozott. A Nyugat eddig egyet jelentett a kizsákmányolással és a helyi élet negatív befolyásolásával.

A tragikus körülmények hatással vannak a szomszédos Indiával fennálló feszült kapcsolatra is. Kasmír területi hovatartozása miatt e két nukleáris hatalom veszedelmesen közel került a háborúhoz. A földrengés most éppen Kasmírt tette a testvér-ellenség közötti találkozás és párbeszéd színterévé. Tíz év után szállt le először indiai gép pakisztáni repülőtérre, meghozta segélyszállítmánnyal.

Az ország saját ereje ugyanis messze nem elegendő. Csakis összehangolt és nagylelkű külső segítséggel lehet begyógyítani a súlyos sebeket. Hiszen a veszély még korántsem múlt el. Sok gyermek élete forog kockán, ellátásuk komoly nehézségekbe ütközik. November elején még féltő volt, hogy egyes külvilágtól elvágott települések továbbra is segítség nélkül maradnak. Többen veszítették már életüket a hideg következtében. A keménynek ígérkező tél hárommillió hajléktalan életét veszélyezteti. Ott helyen november elejétől megnyitották az indiai-pakisztáni határt. Ezzel, ha meg nem is oldották, legalább megkönnyítették a segélyek eljuttatását a járhatatlan hegyvidéki településekre.

A kis Sana rám mosolyog, sebekkel és horzsolásokkal borított kezét nyújtja. Édesapja szeme ismét könnybe lábad, de most már nem a fájdalomtól, hanem az örömtől. Hatalmas szíve van a pakisztániaknak. Ezt ajándékozzák a világ számára, egy földrengés okozta tragédia ellenére.

*Ruperto Battiston írása alapján
Összeállította: Vizsolyi László*

VÉSZJELZÉSEK – PÁRIZSI TÜZEK

A Párizsban és több nagyvárosban a múlt hónapban kitört zavargásokat értelmezi francia testvérlapunk, a Nouvelle Cité főszerkesztője.

HOGYAN JUTHATTUNK IDÁIG? – kérdezték sokan Franciaországban a külvárosokban kirobbant erőszak láttán. Az elmúlt hetekben rengeteg autót felgyújtottak, megtámadták a tűzoltókat, iskolákat rohantak meg és más középületeket, miközben a médiából csak úgy záporoztak az ígéretek. Bár a gyökerek mélyre nyúlnak, a tények elgondolkodtatóak: senki nem születik munkanélkülinek, fékeveszett bűnözőnek. De az lesz belőle, ha nincsenek előtte távtatok. Ha az iskolai tanulmányok, a munkába állás, az otthoneremtés, a társadalmi kapcsolatok terén egymás után érik a kudarcok, ha újra és újra szembetalálkozik a faji megkülönböztetéssel és megaláztatással. És ne feledkezzünk meg fogyasztói társadalmunk frusztráló hatásáról sem, amely szünet nélkül sugallja, hogy valaki „csak akkor létezik, ha birtokol” – miközben semmit sem tud megfizetni!

Ezt a robbanást előre megjósolták azok, akik ilyen körülmények között élnek: a hip-hop együttesek dühöngő dalszövegeikkel, vagy a szociális munkások, akik ezekben a kerületekben dolgoznak. Ám nem hallgattunk rájuk. Ettől az a fiatal, aki nyíltan bevallja, hogy „nincs vesztenivalója”, hogy nincs más kifejező eszköze, mint az erőszak, valószínűsítő élő bombává válik. A politikai vezetők most azt remélik, hogy majd „ez is elmúlik”. Tévedés!

„Ha ennyi erőszakra volt szükség, hogy végre tudomásul vegyék a problémáinkat, nem bánom, hogy felgyújtották a kocsimat” – hallottuk egy külvárosi asszonytól.

„Képesek leszünk fogni ezeket a vészjelzéseket?” – kérdezik immár maguktól politikai, vallási, társadalmi vezetők. A megfékezés – mert erre egy bizonyos ideig valóban szükség van –, és a társadalom jogi alap-

jaira való hivatkozás már nem elégséges. A nyugalom helyreállítását pedig nem képzelhetjük valamilyen hazug visszafordulással „a normalitásba”. Megnövelni a szociális szervezetek (csökkenő, néhol megszűnő!) anyagi támogatását, személyesen foglalkozni a fiatal munkanélküliekkel, elvégezni a sürgős szociológiai felméréseket – ezzel a valódi problémát már nem kozmetikázhatjuk... Nem kellene új szervezetek, amíg nem leszünk képesek új szemmel tekinteni embertársainkra! Ha társadalmunk gyökeresen nem változtatja meg a hozzáállását, akkor zsákutcába jutunk – jelentette ki egy politikus. El kell jutnunk a jogi szolidaritástól a befogadó szolidaritáshoz, amikor mindenki felelősnek érzi magát. „Folytassatok párbeszédet, alkossatok szociális hálót a lakóhelyeken, a szakszervezetben” – ezt ismétlik szüntelenül, akik a frontvonalon vannak. Meghalljuk végre a hangjukat, vagy újra ki kell várnunk az erőszak kitörését?

Alain Boudre – Párizs

„EGY AZ EGYÉRT”

Ezt a kezdeményezést a Fokoláre Mozgalom indította el néhány éve Németországban, az emigráns törökök ellen irányuló rasszista megmozdulások idején, és a párizsi külváros eseményeinek hatására francia testvérlapunk, a Nouvelle Cité most felújította:

„Keressük a találkozást, az ismeretseget, a kapcsolatteremtés lehetőségét egy olyan személlyel, aki idegen, aki viselkedésében elűt tőlünk, aki nem tudott beilleszkedni a maga környezetébe!

Odaléphetünk mi magunk is egy másik emberhez, aki még nem a testvérünk. Ahelyett, hogy a vásárlások terhe alatt roskadoznánk, igazabb ajándékot hozhatunk így a Béke Fejedelmének, akit megszületésekor egy fagyos istálló fogadott be a városon kívül.”

Talán nem is kell messzire menni: a minket körülvevő szűkebb-tágabb világban, hazánkban is megtaláljuk azokat, akiknek kezet nyújthatunk, akiknek örömet szerezhetünk – nemcsak karácsonyral!

Az Új Város várja a beérkező tanúságtételeket! Email: ujvaros@fokolare.hu

MODERN ÚTITÁRS

November 13-án a római Szent Péter bazilikában XVI. Benedek pápa boldoggá avatta Charles de Foucauld-t. A francia misszionárius Názáretben fedezi fel Jézust, aki azért jött, hogy megossza velünk emberi mivoltunkat, és „meghívjon mindenkit az egyetemes testvériségre”.

CHARLES DE FOUCAULD Strassburgban született 1858-ban és 1916-ban halt meg a Szaharában, Tamanrassetben. Keresők ezrei- nek vált „modern útítársává”. Amikor fiatal katonatiszt- ként Észak-Afrikába küldték, felébredt benne az Isten irán- ti vágy, amely nem hagyta nyugodni. Útra kelt mindig újra, keresve a neki leginkább megfelelő életformát. Hét évig élt trappista szerzetes- ként Szíriában, majd három évig Názáretben. Pappá szen- telését követően a Szaharába vonult vissza, Beni-Abbés-ba, majd Tamanrassetbe, ahol a nomád emberek között élt, és ahol végül 1916. december 1- jén erőszakos halállal halt meg.

Egyedül csak Isten: a leg- szegényebbekben, a legkiseb- bekben, a kitzitottakban. Ez a lényege „Károly testvér”

lelkiségének. Hasonlóvá válni Jézushoz – számára ez a leg- fontosabb. De nem csak egy ritka különleges pillanatban: ő ezt tartotta hivatásának. A keresztény élet küldetést je- lent, mint ahogy Jézust is az Atya küldte, hogy gyógyító jelenlét legyen a szükség- et szenvedőknek. A küldetés mindig a Krisztussal való élő kapcsolatból fakad. Ugyanis, akiben ott van Krisztus és az evangélium pecsétje, csak az tudja továbbadni ezt az éle- tet.

Nem túl nehéz ez? De igen. Jézus – aki eljött közénk – a názáreti hétköznapiak való- ságából kiindulva mutatja az utat. Nyilvános működését megelőző „visszavonult élete” Názáretben nem csupán je- lentéktelen előzmény volt, hanem valódi isteni és embe- ri élet. A názáreti Jézust a mindennapokban kell követ- ni, mert itt a körülményeket

maga az élet szabja meg. Éppen a legszegényebbek között tud az isteni szeretet a legszembetűnőbben megjelenni.

Pierre Baudouin (2)

Előző oldalon: Charles de Foucauld Beni-Abbés-ben.

Fent: Teázás Jézus Kis Testvéreivel és Nővereivel Beni-Abbés-ben napjainkban.

Lent: Az utolsó róla készült fotó.

CN (2)

Újszerű, emberközeli és életközeli kereszténység az övé. Mert Isten „megérintette” a Földet. Jézus embernek született, az emberek közé, egy volt közülünk. A hozzánk hasonlóknak kell tehát megtalálnunk és szeretnünk Őt. Bennünk akar egyre inkább formát ölteni. Názáret mindenre fényt derít: hogyan keressük Istent a legkisebbekben, hogyan válhatunk hasonlóvá ahhoz, akit szeretünk... Charles de

Foucauld „rátalált” erre a titokra, s vele együtt mindig előlről kezdhették ezt a szemlélődést. Boldoggá avatásával a Katolikus Egyház is erre biztat.

Stefan Liesenfeld

írása nyomán összeállította:

Varga Krisztina és Hortoványi Emőke

2004. májusi számunkban Prokopp Katalin írt az Algériában élő Charles de Foucauld alapította közösségről

Gondolatok Charles de Foucauld írásaiból

Amint hittem, hogy van Isten, azonnal megértettem, hogy nem tehetek mást, mint hogy egészen érte éljek. Szerzetesi hivatásom ugyanabban az órában született, mint a hitem:

Isten olyan mérhetetlenül nagy! Olyan nagy a különbség Isten és minden más között, ami nem Ő!

Azt hiszem, nincs az Evangéliumnak olyan mondata, amely mélyebb hatással lett volna rám, és jobban átalakította volna életemet, mint ez: „Mindaz, amit e kicsinyek közül egynek is tesztek, nekem tesztek.” Ha az ember belegondol, hogy ezek a szavak a teremtetlen Igazság szavai, hogy annak az ajkáról hangzottak el, aki ezt mondta: „Ez az én testem... ez az én vérem”; micsoda erővel kell keresnünk és szeretnünk Jézust ezekben a „kicsinyekben”, bűnösökben, szegényekben...

Isten, hogy megmentsen minket, eljött hozzánk, elvegyült közöttünk, a legcsaládiasabbban, a legmeghittebben érintkezett velünk az anyagi üzenettől egészen a mennybemenetelig. A lelkek üdvösségéért továbbra is hozzánk jön, elvegyül közöttünk, a legmeghittebben érintkezik velünk mindennap és mindenkor a szent Eucharisziában. A lelkek üdvén való munkálkodás érdekében nekünk is így kell hozzájuk mennünk.

Ha az Úr csak azokat fogadná be, akik méltók Hozzá, kit fogadna be? Nem lelkeink szerelmese Ő, aki újra meg újra keresi lelkünk első szerelmét, és nem szűnik meg soha keresni azt?

Azért szeret minket, mert jó, nem azért, mert mi jók vagyunk – avagy nem szeretik az anyák megévedt gyermekeiket is?

Ha szeretünk, elfelejtkezünk önmagunkról, és arra gondolunk, akit szeretünk!

Folyton csak arra gondolni, hogy méltatlanok vagyunk a szeretetre, az nem szeretet.

Ha nem látunk tisztán, kérdezzük meg magunktól, mit tett volna Jézus Názáretben, és ehhez tartuk magunkat.

Rá akarom szoktatni az összes itteni lakost, keresztényeket, muzulmánokat, zsidókat, hogy testvérüknek tekintsenek, egyetemes testvérnek. A házat már kezdik „testvériségnek” nevezni, és ez nagyon kedves nekem.

Inkább legyünk gyengéke, mint erősek, inkább legyen részünk megvetésben, mint hogy ránk figyeljenek, inkább utasítsanak el, minthogy körülrajongjanak, azért, hogy minél jobban hasonlítsunk Jézusra.

Az idézeteket Michel Lafon: Imádságban Charles de Foucauld-val tizenöt napon át című könyvéből vettük (Új Ember Kiadó – Nouvelle Cité, 1995).

Bartók Béla halálának 60. évfordulójára

„ÁLDÁST, BÉKESSÉGET KIVÁNOK HÁZAMNAK!”

E szavakkal kezdődik Bartók Béla: Levél az otthoniakhoz című kórusműve, melyet sokan énekeltük is talán az iskolában. A zeneszerző 1945-ben, New Yorkban hunyt el. Hamvai 1989-ben hazatértek, sírját most már a Kerepesi temetőben találjuk.

Aranyi Krisztina és Hortoványi Emőke

BARTÓK és Kodály munkásságával újult meg gondolkodásunk a nemzeti zenéről. Már Liszt Ferenc megértette élete utolsó éveiben, hogy amit ő magyar zenének gondolt – a mulatós cigányzene, amelyet ő olyan fantasztikus, világ-szerzte elismert művészetté formált –, valójában nem az igazi, hanem járni kellene a falvakat, és megismerni a magyar parasztok zenéjét. Ezt azután Bartók, Kodály, majd az őket követő zeneszerzők és népzene-kutatók tették meg. Sőt teszik mind a mai napig, például Erdélyben, ahol még néhány helyen eredeti, archaikus formában éneklék a népdalokat. Ezáltal nemcsak a városban élő emberek kerülhettek újra kapcsolatba „zenei anyanyelvükkel” – a Kodály Zoltán által kidolgozott zenepedagógiának köszönhetően – hanem az

egész világ zenehallgató közönsége is. Ugyanakkor vannak olyan magyar fiatalok, akik azért tudták megszeretni Bartókot, mert az ő zenei anyanyelvükön is szól, amelyet akár a szüleiktől, akár az iskolában, éppen a Kodály-féle zenepedagógiával kaptak. Ám azért is közel áll hozzánk, mert Bartók Béla munkáiban megjelenik igaz, tiszta formában korunk zaklatottsága is, amely újra szétválasztja ezeket az ősi dallamokat, „átviszi őket a halál kapuján”, majd ezzel a tapasztalattal gazdagítva összerakja, újra életre kelti őket. Az így letisztult dallamok könnyen utat találnak a fiatalokhoz, sőt nemegyszer elvezetik őket a klasszikus zene más óriásaihoz, Beethovenhez, Bachhoz, akiknek az öröksége természetesen szintén jelen van Bartók munkásságában.

**NÉPSZERŰ
ZENEFÜZETEK**

SZERKESZTI: MOLNÁR ANTAL
A 25. ÉVFOLYAM 12. KÖTETÉNEK TANÁRA

3. SZÁM

**BARTÓK BÉLA
NÉPZENÉNK ÉS
A SZOMSZÉD NÉPEK
NÉPZENÉJE**

127. JAVARÉSZT KIADATLAN DALLAMMAL

Én az én én az én magyar népzene-könyvem
Népiesen, népiesen. A népzene, a népzene és
a népzene 20 évi munkáim összegyűjtése. Bartók
Jánosnak a dallamoktól elválasztva megismerjük
a népzene-könyvnek a magyar, népi,
népi, népi és népi-könyv népi-könyv
népi. És az a megállapítás, hogy
a magyar népi népi és a népi-könyv
népi-könyv népi-könyv népi-könyv.

SB
SOMLÓ BÉLA KÖNYVIADÓ BUDAPEST

*Ris kece lányom fejebe vagon, fejebe vagon, fejebe vagon / Minden
: fordítj lórnám, nátkám ennyi, / Rapszai róza, Cidromente, S. el
F. No. F. 11116*

fejebe vagon, fejebe vagon, fejebe vagon. minden minden 206

Idézetek – népzenéről, zenekultúráról, zeneszerzésről

(a Bartók breviárium című könyvből)

„Tulajdonképpen mi is a népzene? Erre a kérdésre ezt a választ adhatnám: népzene mindazoknak a dallamoknak összessége, amelyek valamilyen emberi közösségnél kisebb vagy nagyobb területen bizonyos ideig használatban voltak, mint a zenei ösztön spontán kifejezői.”

„Eddig többször használtam ezt a két jelzőt: paraszti és primitív. Nehogy félreértsenek, én ezt a két jelzőt egyáltalán nem lekicsinylő értelemben használom. Sőt éppen ellenkezőleg: mind a kettővel valami salaktól mentes, ősi, ideális egyszerűsége akarok rámutatni...”

„Én voltam az első, aki román népdalokat gyűjtött, több mint háromezret. Örömmre szolgált, hogy azóta néhány fiatal követett ezen az úton. Meg kell mondanom, Magyarország, Szlovákia és Románia népzenejében sok a közös vonás. De az egymásra gyakorolt hatások ellenére mindegyik ország népzenejének egyéni karaktere is van.”

„Mennél érettebb lesz az ember, úgy tűnik, annál inkább felmerül benne az a kívánság, hogy eszközeivel takarékoskodjék, hogy egyszerűbb legyen. Az én nemzedékemhez tartozó más zeneszerzők hasonló törekvései ugyancsak ezzel magyarázhatók. Érett korunkban találjuk meg a helyes arányt, azt a középutat, amelyen zenei egyéniségünk legjobban kifejeződhet. A fiatal zeneszerző hajlamos arra, hogy mindannak hangot adjon, amit éppen tud.”

LUKAS ASSZONY, Önt Frankl professzor egyik legismertebb tanítványának tartják. Miért éppen őt követte, hiszen tanulmányai idején sok más nagy pszichológus is élt?

Nem tudom, nélküle milyen pszichológus lettem volna. Emberszeretettől, nemes elhatározásokkal kezdtem pszichológiát tanulni. Tanulmányaim végére mégis olyan messze kerültem az embertől, mint soha. Amit nekünk tanítottak, merő patkánypsychológia volt. Az embert állatnak és kísérleti alanyként tekintették. Elborzadtam magától a gondolattól is, hogy csak egy váltót kelljen átállítanunk, és a személy ebbe vagy abba az irányba mozdul. Azt tanították, hogy minden programozható, átlátható.

Véletlenül vetődtem el Frankl egy előadására. Azonnal lenyűgözött. Újra rátaláltam a gyökereimre: az emberszeretetre, a tiszteletra a személy titokzatos és előre ki nem számítható benső világa iránt.

El tudná mondani röviden egy laikusnak, mi újat hozott Frankl a pszichológiába?

A pszichológia a 20. század elején a „lélek” fogalmának sajátos értelmet adott. Eredetileg isteni szikrának tekintették, halhatatlan valaminek, ami az embert összeköti egy rajta túlmutató, transzcendens valósággal. De csak az ember néhány belső működési területére vonatkoztatták, ilyenekre, mint az emlékezet, ösztönök, érzések. Ám mindez megvan a patkányban is! Az emberi sajátosság veszendőbe ment.

Frankl nagy érdeme, hogy az akkori lélektelen pszichológiába ismét bevezette a „szellemi dimenziót” – ahogy ő nevezte. Értelmezésében ez a szellemi összetevő a „transzcendencia”: felmutat az emberben valamit, ami önnön mivoltát fölülmúlja.

Frankl számára – akit zsidó istenhite formált – világos, hogy ezt a szellemi dimenziót nem a szülőktől öröklő az ember, hanem valamiképpen a fogantatásakor kapja. Ez – őszintén – nem tud károsodni, sem meghalni, őszintén. Legfeljebb testi vagy pszichikai problémák tartják fogva és ezért nem képes magát kifejezni.

Mindez változást hozott a pszichológiában. Ha létezik ugyanis valami más is a testi és pszichikai folyamatokon túl, akkor ismét abból indulhatunk ki, hogy az ember-

Elisabeth Lukas 1942-ben Bécsben született, a müncheni Logoterápiás Intézet alapítója.

Magyarul megjelent könyve: *Spirituális lélektan: Az értelmes élet forrásai* (Új Ember Kiadó, Budapest 2002)

AZ EMBER ÖNMAGA ÉPÍTŐMESTERE

Száz éve született a logoterápia és egzisztenciaanalízis megalapítója, *Viktor Emil Frankl*. Legnagyobb érdeme, hogy a kor „lélek nélküli lélektanába” új emberképet hozott. Tanítványával, *Elisabeth Lukas*-szal testvérlapunk, a Neue Stadt munkatársa készített interjút.

nek valamiképp megvan a szabadsága. Szembenézhet a személyiségét előre meghatározó adottságokkal. Akit gyerekként vertek, például mondhatja, hogy „engem vertek, hát én is verem a gyerekeimet,” vagy épp az ellenkezőjét: „én annyit szenvedtem, hogy ettől megóvom őket.” A múltunk és az öröklött dolgaink a mi építőkockáink. Az építőmesterek pedig mi magunk vagyunk!

Ezen túl, a szellemi dimenzió ösztönzi az embert, hogy rákérdezzen az élet értelmére, az igazra, a jóra és a szépre. Az állat nem tesz ilyet. Az ember szenved a tökéletlenségtől, és kutatja, hogy mivé is lehet. Ezen alapszik a méltósága, és a felelőssége is.

Nem mondhatják erre a szakmabeliek, hogy „ez már nem pszichológia, hanem vallás?”

Minden emberkép olyan előfeltevésekből indul ki, amelyek nem bizonyíthatóak. Nem tudjuk bebizonyítani sem azt, hogy ez a szellemi dimenzió létezik, sem azt, hogy nem létezik. Az igazi kérdés, hogy melyik szemlélettel tudunk jobban gyógyítani? Ha nem számolhatnánk ezzel a dimenzióval, azt mondanám a betegemnek: „Olyan vagy, mint egy számítógép. Ha rosszul programoztak, akkor rosszul működik benned valami. Lássuk, mi az oka!”

Vagy pedig feltárom neki, hogy ő valószínűleg több, mint aminek az emberek tartják, és rábízom, hogy győzelmet kovácsoljon akár a szenvedésből is.

Hogy segít az embereken logoterapeutaként? Miben tér el másoktól?

Viktor E. Frankl (1905–1997) neurológus és pszichiáter. Bécsben és Amerikában tanított. Az általa alapított logoterápia a „harmadik bécsi pszichoterápiás iskola”, Sigmund Freud és Alfred Adler iskolái után. A négy koncentrációs táborban eltöltött fogság tapasztalata az emberi szabadságról és felelősségről – előtte és alatta – vallott nézeteit alaposan próbára tette. Harmadik könyve huszonkilenc nyelven jelent meg.

Képzelsen el valakit, aki előtt egy nagy hegy tornyosul, és elzárja az útját. Ez lehet depresszió, szorongás, függőség, kisebbségi érzés. A jelenlegi pszichoterápia az akadályra összpontosít, amikor kérdezi: Honnan ez a hegy? Ki rakta az útjába? Hogyan segítsünk a páciensünknek, hogy lassacskán elhordja? Ő persze ettől még nem kerül sokkal közelebb a megoldáshoz! A logoterapeuta ezért inkább azt kérdezi: Mi van a hegyen túl? Mi lehet olyan fontos, olyan értékes, hogy ezt az akadályt le akarja küzdeni az ember?

Tehát inkább a jövőbe néznek, és nem a múltba?

Igen. A betegekkel arra vállalkozom, hogy velük együtt keressük a dolgok értelmét és célját. A logoterápia meggyőződése, hogy mindennek van értelme, csak meg kell keresni, nem pedig kitalálni! A célnak pedig mindig feladatjellege van.

Nem azt leltározzuk, ami rosszul működött, hanem a jónak és a szépnek a legjavát, ami a páciensben található. Csak ezután nézünk szembe a problémáival.

Ha rájövünk, hogy annak, amit ő tud nyújtani, hol veszik hasznát a világban, akkor képes lesz legyőzni önmaga akadályait, visszanyerni életörömét és önbizalmát.

Az ember – természetéből adódóan – társteremtő. Ha ezt a valóságát ki tudja bontakoztatni, akkor lesz megvalósult ember. Az önmegvalósítás nem lehet közvetlen cél: csak annak következménye, hogy megtaláltuk és beteljesítettük saját célunkat, hogy új emberként sikerült fölülmúlunk önmagunkat.

Ez sokkal inkább a lelkipásztor feladata, mint a pszichoterapeutaé. Nem keveredik össze a két terület?

Semmiképp! Azonban a logoterápia és a lelki gondozás kölcsönösen gyümölcsöző lehet. Akik ez utóbbi területen dolgoznak, gyakran nem veszik észre, hogy bizonyos problémák nem vallási, hanem pszichofizikai természetűek. Megfordítva is igaz: sok ember keresi fel ma vallási kérdésekkel a pszichoterapeutát. Pedig ő nincs megfelelően kiképezve az ilyen válaszokra.

A logoterápia az orvostudomány berkeiben született, ez nem kétséges. Ám kapcsolatban áll más tudományokkal, így a filozófiával is. Hasznát veszi a teológiának, még ha nem is kötődik ehhez vagy ahhoz a hitvalláshoz.

Rákérdezni az élet értelmére, önmagában is vallási kérdés, mert olyasvalamire figyelmeztet, ami túlmutat az emberen.

Hol vált be a logoterápia?

Nem könnyű olyan területet találni, ahol ne vált volna be. Nagyon jó a megelőzésben; mert ha valaki megtalálta az élete értelmét, pszichikailag állóképesebb. Beválik a gyógyításban, lehet jól kombinálni más módszerekkel, az ellátással, a meditációval, a természetgyógyászattal, és a gyógyszeres kezeléssel. Ott is nagyon jól használható, ahol nincs már mit gyógyítani, és meg kell találni a módját, hogy az elkerülhetetlennel szembesítsünk valakit. Például egy rákos beteget, vagy azt, aki elvesztette szeretteit, és azt, akit megfosztottak az állásától vagy a hazájától.

Nagy szolgálatot tesz ott, ahol a büntudatot kell legyőzni, vagy ahol a mulandóságot és a halált kell elfogadni.

Frankl idén lett volna százéves. Elismerik-e mindegyik gondolatának igazát?

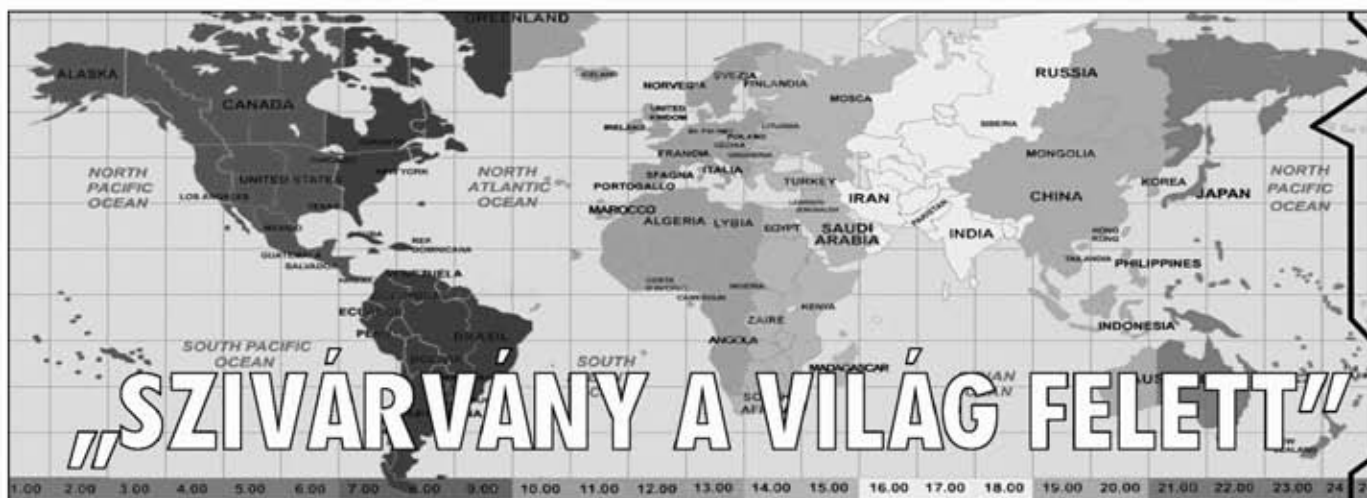
A német nyelvterületen hazája el nem ismert prófétája volt életében. Megelőzte a korát. A harmincas években, amikor sok európai éhezett, előre megmondta, hogy a jólét nem lesz boldoggá. Ezt senki nem hitte el. Azután a hatvanas-nyolcvanas évek „gazdasági csodája” idején mégis magasra szökött a neurózisok, a depressziósok, és az öngyilkosok száma.

Angol nyelvterületen Frankl neve jól ismert. *Man's Search for Meaning*¹ című könyve kilencmillió példányban jelent meg. Kanadában nagyszabású logoterápiás program működik az indián kultúra fenntartása érdekében. Dél-Amerikában könyv nélkül illik idézni a legjobb orvosi egyetemeken.

Ernst Ulz

Fordította: id. Frivaldszky János

¹ Nálunk: *És mégis mondj igent az életre* címmel jelent meg.

Run4unity, világméretű béke-staféta nyolcvanöt országban és 350 városban.

TALÁLKOZZUNK 11-TŐL 12-IG, minden időzónában! – hívták a Gyerekek az egységért mozgalom tagjai barátaikat, rokonaikat, iskolatársaikat, hogy vegyenek részt a világméretű stafétában. Október 9-én, pontosan tizenegykor gyerekek ezrei startoltak és vettek részt különböző sportversenyeken vagy más szolidaritási megmozdulásokban, hogy állást foglaljanak a béke és testvériség mellett, és bemutassák, hogy az egyesült világ lehetséges. A Staféta időzónáról időzónára végigjárta az egész földet. Számos egyházi és világi személyiség támogatta, magánszemélyek, sportegyesületek és egész iskolák, továbbá mozgalmak és szervezetek.

Chiara Lubich üzenetet küldött a résztvevőkhöz. A béke titkáról szökölt: el kell árasztani a világot a szeretet-

Adrián S.

tel, mégpedig azzal a kölcsönös szeretettel, ami megszüli a testvériséget. És ezt elkezdni nekünk, magunknak kell! Ha mindannyian így teszünk, az egyetemes testvériség elterjed, a szolidaritás sokakban megérlelődik, a javakat igazságosabban fogják szétosztani. Akkor a béke szivárványa ragyoghat majd a világ felett. „A világ felett, mely a ti kezetekben lesz néhány év múlva” – mondta a fiataloknak.

A Run4unity 24 óra alatt kiszínezte a földet a szivárvány hét színével, időzónák szerint.

A **piros** volt a kezdő szín: Új-Zélandon 115-en sorakoztak föl a starthoz. A japánok Nagaszakiban találkoztak, egy olyan intézetben, ahol az atombomba túlélő áldozatait gondozzák.

A **narancsszínű** sáv Thaiföldet érintette. Az ötszáz résztvevő között nemcsak keresztények voltak, ha-

Ausztrália, Wellington

Hongkong

Egyiptom

nem buddhisták, muszlimok és hinduk is.

Zöld színt kapott a Közel-Kelet. Egyiptomban sok bizonytalanság és váratlan nehézség után végül is sikerült a hatszáz keresztény és muzulmán gyerekek a piramisok között futni.

Jeruzsálem utcáin keresztény, zsidó és muzulmán gyerekek vonultak végig, érintve az Al-Aksza mecsetet, a Szent Sír templomot és a Siratófalat. Pólójukra angolul, arabul és héberül volt fölírva az „arany szabály”.

Run4unity Görögországban, a maraton futás ósházájában. Ezt olvassuk az internetes fórumon: „Háromszázan vagyunk katolikus és ortodox gyerekek. Az első maratoni futó az életét adta azért, hogy hírt vigyen a győzelemről és a szabadságról. Mi, akik most itt a maratoni stadionban futunk, a béke és a testvériség új korszakának hírnökei szeretnénk lenni”.

A **kék** sáv lefedte Afrikát és Európát. 11 és 12 óra között kontinensünk szimbolikus jelentőségű helyein találkoztak: a párizsi Eiffel-toronytól a tiranai Békatoronyig.

Rómában részt vettek az Űrangyalán a Szent Péter téren, ahol a Szentatya a következő szavakkal fordult hozzájuk: „A ti jelenlétetek lehetőséget ad nekem arra, hogy rávilágítsak a sport fontosságára... Szeretném, ha a mai rendezvény is felébresztené mindenkiben az elhivatottságot, hogy cselekedetei által a sport olyan társadalom felépítéséhez vezessen, amelyet a kölcsönös tisztelet, a becsületes viselkedés valamint a minden nép és kultúra közötti szolidaritás jellemez.” Arra biztatta a fiatalokat, hogy maradjanak mindig Jézussal egységben, hogy „az igazi testvériség építői” lehessenek.

Erhardt György (2)

Hídfutás

Bartus Sándor (2)

Marathon

ON (9)

New York, ENSZ-székház

Thaiföld, Bangkok

A magyar és a szlovák fiatalok és gyerekek közösen szervezték meg a stafétát Esztergom és Párkány (Šturovo) között, a Mária-Valéria hídon keresztülfutva. Ez a híd így vált még inkább a béke és testvéri kapcsolat szimbólumává a két ország között. Szombat délután ismerkedéssel indult a rendezvény, majd szentmisével folytatódott a bazilikában. Este táncház: a szlovák fiatalok adtak elő egy jelenetet, ami közös táncsal zárult. Közben meghallgathatták még az első rádióadást is Rómából, ahol egy fiatalokból álló stáb állandó kapcsolatban állt a világon zajló események helyszíneivel. Vasárnap reggel folytatódott a program. A www.run4unity honlapra egyre nagyobb számban kerültek fel a fényképek, üzenetek. A szlovák fiatalok dinamikus koreográfiája után mindenki felsorakozott a rajthoz, és 11 órakor elindult a futás. 12 órára – öt kilométer után – átérték Párkányba, ahol zászlókból egy nagy színes kört alkotva együtt kérték a békét a világ számára. Az ünnepi pillanatban felröppenő több száz galamb arra emlékeztetett, hogy a béke a mi szívünkben indul ki. Szlovákok és magyarok együtt tértek vissza Esztergomba, ahol a délután során még baráti mérközésekre került sor a Prímási-szigeten.

A rendezvénnyel arra szerették volna felhívni a világ figyelmét – nyilatkozta az egyik fiatal –, hogy lehet másként is élni: az egységet, a békét, a testvériséget tarva a legfőbb értéknek.

MINDANNYIAN GYŐZTÜNK!

Szlovák barátainktól kaptuk ezt a levelet.

Akadályverseny: nagy dolgok sohasem születnek akadálymentesen – de mindegyiket örömmel legyőztük. Mindannyian győztünk. A Mária Valéria híd összeköt bennünket. Az a tánc, amit magyar barátaink megtanítottak, összeköt bennünket.

Első akadály: a program közben azonnal találkoztunk vele: nem tudtunk beszélgetni. Szlovák-olasz-magyar: ez volt az egyetlen út. Nagy köszönet annak, aki fordított!

Második akadály: egy kicsit később érkezett. Lassan, de biztosan közeledtünk egymáshoz... Aztán az álmoság, és a vágy, hogy jó lenne már aludni. Szombaton este 11-ig táncoltunk. Előtte már „jó sokat” utaztunk, és néhányunknak – a hősöknek – meg kellett állni a határon is.

Harmadik akadály: vasárnap reggel, egy nagyon hideg éjszaka után. Becsukott orral próbáltunk levegőt venni... Még a hálózsákban is fáztunk.

Negyedik akadály: nem volt kedvem a futáshoz. Egy órát futni oda és egyet vissza! 5 km nem vicces dolog.

Ötödik akadály: Foci. Magyarország-Szlovákia: 1:1.

Hatodik akadály: a búcsúzkodás. Nem tudjátok elhinni, mennyi öszinte könnycsepp az arcokon, legyen az szlovák vagy éppen magyar fiatal. Az ember olykor sír. És éppen ez az, ami összeköt természetességünkben adódóan. Olyan fiatalok vagyunk, akik tudunk együtt sírni, játszani, focizni... és úgy drukkolni a másik csapatának, mint a sajátunknak 1:1. Testvérek vagyunk, szlovákok és magyarok. Együtt. Szimbólumaként felrepült egy galamb, azaz nemcsak egy, hanem 500!!! Két nagy kört tettek a szlovák égbolton, majd... átrepültek Magyarország felé.

Minden akadályt legyőztünk! Az autóbusszon fáradtságunkban még énekelünk egy kicsit, aztán elaludtunk. És álmodtunk... Azt álmodtuk, hogy egy gyönyörű helyen voltunk, és futottunk, azt hiszem, magyarokkal együtt.

Aztán felébredtünk, és ez nem álom volt, hanem valóság. Ez a valóság! És a világ csatlakozott, nem lépésről lépésre, mint ahogyan Armstrong mondta, amikor megérkezett a Holdra – hanem futva... És egyik lábunkkal így beléptünk a Mennysországba.

Simon (Szlovákia)

Jeruzsálem, Siratófal

Jeruzsálem, Gallicantus

Jeruzsálem, Al-Aksza mecset

Brazília elvitte a pálmát, itt rendezték a legtöbb, szám szerint kilencvenkét helyi stafétát. Ecuadorban kézen fogva futottak végig az Egyenlítő mentén, jelképesen egyesítve a föld északi és déli féltekéjét. Peruban a hadsereg székháza körül futottak, és az ötszáz résztvevő gyerekekkel együtt meneteltek a katonák.

A Run4unity felkereste azokat a helyeket is, ahol a történelemben gyűlölködés és megosztottság uralkodott. Chicagóban ott találkoztak, ahol annak idején meghúzták a választóvonalat fehérek és feketék között. A dél-afriakaiak az apartheid végét jelző szimbolikus helyen tartották sportrendezvényeiket Johannesburgban. Belfastban azt az utat futották be, ami a múltbeli összetűzések, és a napjainkban is feszülő elmentések színhelye.

A nigériai Onitshában a gyerekek élelmiszert, cipőt, ruhát gyűjtöttek a legrászorultabbaknak, amit ők maguk vittek el nekik. Indiában, Bombayben az ottani hatszáz résztvevő a sportversenyek nyereményeit négy olyan intézményben osztotta szét, amelyek árvákat és utcagyerekeket fogadnak be.

A váltófutást sok helyen az indiai és pakisztáni földrengés, valamint a texasi hurrikánok áldozataira gondolva rendezték meg. Közép-Amerikában, San Salvadorban is kétszáz jöttek össze, és a végén az összegyűjtött adományokat szétszortatták azok közt, akik mindenüket elvesztették az árvizekben. Mexikóban a 3100 gyerek adományából háromtonnányi élelem gyűlt össze, amit aztán oda juttattak el, ahol a hurrikán a legnagyobb károkat okozta nemrég.

Összeállította: Sudár Balázs

Mexikóváros

AKÁR EGY KAGYLÓVAL IS

Tóth Judit

Az ajándék igazi értékéről szólnak rövid történeteink.

HA BELEGONDOLUNK, nem is tűnik olyan komplikáltnak, de a gyakorlatban mégsem olyan egyszerű, hiszen az ajándékozás sora nagyon hosszú és sokszínű. Lehet egy mosoly is, amit néha nagy erőfeszítés árán sikerül arcunkra varázsolni, és még akkor sem biztos, hogy őszinte. Ha nagylelkűségről van szó, akkor talán könnyebben megy, de néha a kicsi dolgok, az apróságok jelentik a nehézségeket.

Érdemes ajándékot adni – tapasztalta meg László munkájával kapcsolatban: „Egy pesti klinikán dolgoztunk, ahol egy kiállhatatlan ügyféllel már volt némi összetűzésünk, és munkatársaim is féltek, amikor ismét oda kellett mennünk egy újabb munka kapcsán, augusztus elején. A m i k o r megérkeztünk, azonnal nekem esett, és elkezdte trágár szavaival szidni az egész csapatot. Korábban biztos, hogy lekiabáltam volna, felvettem volna ugyanazt a stílust, de most a következő történet: megfogtam mind a két kezét, és csak ennyit mondtam neki: Kérem, hallgasson meg! Nyugodtan folytathatja a szidást, de én szeretnék most valamit mondani. – Pillanatnyi csend lett, és

Bíró László családreferens püspök decemberi programjavaslata:

December karácsony hava. A legtöbb ember az *ajándékozással*, a karácsonyi bevásárlással van elfoglalva. Isten ajándéknak adja önmagát, fogadjátok be őt, és ti magatok is legyetek ajándékká azok számára, akiknek ajándékot adtok. Ez legyen ajándékok igazi értéke.

én mondhattam tovább: Isten éltesse Klára-napon! – mert pont névnapja volt. Megdöbrent, és nagyon köszönte. Akkor sem, sőt, azóta sem volt konfliktus közöttünk.”

Az ajándékban mindig benne van az ajándékozó eredetisége. Semmi sem teljesen reménytelen, ha észrevesszük ezt, és rá tudunk csodálkozni az újdonságra, mint Péter: „Talán szülői pályafutásunk legszebb ajándékát kaptuk tavaly karácsonykor, teljesen váratlanul. Sokakhoz hasonlóan mi is időnként rendszeren szoktunk veszekedni gyerekeinkkel, hogy ki mennyit segít a háztartásban,

rendrakás, mosogatás, takarítás területén. Szóval, időnként „helyzet” volt, és gyakran azt éreztem, belefáradtam, itt már úgysem változhat semmi. Gyerekeink karácsonyi ajándéka mégis igazi meglepetést okozott: néhány csomag BKV-tömbjegyhez hasonló, összetűzött cédulát adtak, és mindegyikre felírták, hogy „mosogatás, takarítás, porszívózás” stb. Ezentúl mellékeltek egy számológéppel szépen megszerkesz-

tett szerződést is, amelyben az adományozók vállalták – visszavonhatatlanul –, hogy a cédulák átadása után 15 percen belül teljesítik a rajta lévő vállalatot! És a szerződés hatályos maradt a cédulák elfogyása után is.”

A legkisebbek is ajándékoznak, ahogy ezt Ágota tette: „Anyukám kórházban volt egy héttig. Egyik este épp apa sem volt otthon, és mi egye-

dül vacsoráztunk meg. Utána a két nagyobb testvérem bement a szobába, és ott maradt az asztal rendetlenül. Szó nélkül elpakoltam és rendet raktam magunk után.

Egy nyaralás alkalmával Annával, a két és fél éves tesómmal együtt kagylót gyűjtöttünk a Duna-parton. Én találtam egy szépet, de Annának is tetszett, és elkérte tőlem. Az első pillanatban sajnáltam odaadni, aztán mégis átnyújtottam neki.” ■

TÉNYLEG EGOISTA VAGYOK?

Sokan mondják, hogy önző vagyok, sőt egocentrikus, mert amikor beszélek, csak magamra gondolok. Pedig szerintem nem így van. Egyébként hogyan tudnám úgy elmondani a véleményemet, hogy ne magamra gondoljak?

Albert – 15 éves

Először is, örülök a kérdésednek, mert így azokhoz a serdülőkhez is szólhatok, akik olvassák a soraimat. Sokatmondó, jó kérdés ez, amit feltettél, mert világosan ki tűnik belőle, hogy most mi foglalkoztat.

Egyrészt szeretnéd önmagadat adni, ezt fontosnak tartod, és elsősorban a saját kifejeződési formádat, egyéniségedet keresed... Másrészt viszont – ahogy minden tisztességes párbeszédben – szem előtt kell tartani a másik embert. Ehhez félre kell tenned saját nézőpontodat, mert így tudod csak teljesen megérteni a másikat.

Ez olyan, mint egy fontos tornamutató: állandóan gyakorolni kell. Ugyanis, ha nem erőlködünk, hogy beleéljük magunkat a másik világába, akkor bizony emberi és pszichés fejlődésünk könnyen megfeneklik; ráadásul a környezetünkben élők is csalódnak bennünk, és boldogtalanok lesznek.

Minden ember önazonosságának tartalmaznia kell két alapvető elemet: egyszerre önmaga is legyen, és kapcsolatban is legyen a többi emberrel. Nem lesz önmaga, csak a többiekkel való kapcsolatában. Kötelező magunkból kilépni, hogy saját egyéniségünket megtaláljuk, és igazán önmagunkká váljunk. Látszólag el-
lentmondás, ám mégsem az.

A te korodban ennek a gyakorlatnak még csak az elején jársz, hogy önmagad is légy, és közben ki is lépj önmagadból. Ehhez társul bizony egy kis félelem és némi elbizonytalanodás.

Ne add fel, semmi esetre sem! Amikor együtt vagytok, elsőként helyezkedj bele a többiek helyzetébe, és figyelmesen hallgasd végig őket. Tartsd magadban az azonnali jó válaszokat, és a mondandódat inkább később, majd akkor fejtsd ki,

amikor a másik már mindent elmondott, amit akart.

Miután végighallgattad, mondd el te is, mit szeretnél, és hogy te mit tartasz helyesnek.

Meglátod, hogy így gazdagodik az egyéniséged és megtalálod az önazonosságodat, a többiek pedig azt érzik majd, hogy megértetted őket.

Ezio Aceti

Végül is, ki a sikeres ember?
Vannak róla felületes fogalmaink.
Ám Laci hiteles története többet elárul
a túlélésben győztesek titkáról.

id. Frivaldszky János

MEGLÁTOGATTAM PÉCSETT Sámson Lászlót, barátomat. Igazából annak szeretnék utánajárni, hogy miért tartom őt sikeres embernek, holott nincs munkája, helyesebben két hónapig még „főfoglalkozású apa”. Próbálom megérteni Laci titkát, amely olyan rejtélyes, mint azok az evangéliumi mondatok, amelyek szerint a kicsik a legnagyobbak, meg hogy aki meg akarja menteni életét, elveszíti azt, és viszont. Mi a feltétele annak, hogy egy

síró boldognak mondhassa magát és mi is őt? Mitől látom Lacit kiteljesedett embernek? Mert annak tartom.

Bár jogsim nincsen, feltűnik vezetési stílusa, ahogy matuzsálemi Renaultjával felfelé halad a girbegurba, egynyomú, mégis kétirányú forgalmú utcákon, fürgén előnyt adva a szembejövőeknek, amit azok méltányolnak is. Kedvemért ma a teraszépítés soron következő munkaműveletét hagyja félbe, éppen pallókat válogatott a zsuzuzáshoz.

Kérdezgetem negyvenhat évről, huszonegy évnyi házasságáról, s arról a tizennégy évről, amióta azzal a munkával keresi a kenyerét, ami éppen akad.

Közben megjön felesége, Margit is, aki sok év gyes után komoly, szakmájának megfelelő munkát talált. Szüleit gyerekkorom óta ismerem Budáról. Laci, akinek szülei falusi tanítók, sokszor fújtatta gyerekkorában az orgonát litániákon, s közben elragadta annak szépsége, hogy Mária Aranyház és Elefántcsonttorony.

Margittal Gyulafehérváron ismerkedett meg egy papszentelésen. Tanulmányi szünetekben – sok más társukhoz hasonlóan – gyakran vállalták azt a korántsem veszélytelen szolgálatot, hogy az ateista diktátúra alatt álló Erdélybe rendszeresen vallásos könyveket szállítsanak titokban.

Aztán egy lelkigyakorlatra hívták meg őket Lesenceistvádra. Nem is az volt, hanem tanúságtételek sora arról, ahogyan fakadnak hétköznapi szeretet-tettek a megélt evangéliumból. Beszéltek ott gyerekek, falusi néni, mindenfajta ember. Olyan is, akit – írásaiból – már jól ismertek. „Amikor hazafelé jöttünk, mondtam Lacinak, hogy egy pillanatra álljunk meg.” A csillagos ég alatt Margit ketőjük gondolatát mondta ki: „Csak így érdemes keresztény életet élni.” – De hogyan? – érdeklődöm. „Hát, ahogy a gyerekek mondják: Tudod mi a fontos? Szeretni fontos.”

Egy évre rá Margit is végzett az egyetemen. Összeházasodtak. Mint geológus, jó állást kapott Pécsen az uránbányánál, Lacit is tárt karokkal várták gépészmérnöki oklevelével.

„Terveztem egy hidraulikus traktort, amely ferde árokponton is tud járni. A következő a hínárvágó csónak volt. Annak idején két hátizsákkal jöttünk Pécsre, majd saját új, háromszobás lakásunk lett, amelyhez vállalati segítséget is kaptunk. Kellett is, mert sorban születtek a gyerekek.”

A rendszerváltozás után azonban sötét felhők kezdtek gyülekezni. Az addig teljesen kiszámítható jövő összezavarodott. Hogy az uránbánya bezárt, ez volt a kisebb baj. Margit ügyis gyesen volt. Laci előremenekült: szakmérnökre jelentkezett, a legmodernebb számítógépes szakra. „1991-ben kaptam meg a másod-diplomámat, a rákövetkező napon a munkakönyvemet.”

– Mi segített neked ebben a helyzetben? „Távol élő szüleinken és testvéreinken kívül a közösség. Először is Margittal, akivel mindent megbeszéltünk. Ez biztonságot adott döntéseimben. Aztán lelkiségünk közössége, ahogy mellém állt, akár anyagilag is. Sokat gondoltam arra, amit köztük hallottam: A nehézségek, ha elutasítjuk őket, bele nyomnak a földbe, de ha elfogadjuk, felemelnek. Bújtam az álláshirdetéseket. Semmi. Ez nagyon nyomasztott. Végül örültem, amikor egy tanári állásra találtam egy technikumban. Mindenki boldog volt, a nagymama örömeiben átolelt. Úgy álla-

podtunk meg, hogy egy tárgyat kell tanítanom egy évfolyamnak. Majd két leckével előtűk járok. Csak az alakuló értekezleten derült ki, hogy nem egy évfolyamról van szó, hanem négyről, s nem egy tárgyról, hanem háromról, tankönyv pedig egyikből sincsen. Mit tegyek? Éjszaka nem tudtam aludni, s ha igen, kivet a hideg veríték. Teljesen kikészültem. Margittal beszéltem meg a dolgot, és azt mondta, hagyjam ab-

kikapcsolt. Akadt más is, programozás, modellezés, géptervezés, műszaki rajzolás: néhány napos, néhány hónapos munkák. Elképzelheted, hogyan éreztem magam; de mindez szerénységre tanított! Mi minden nem lehet bálvány!”

Vacsorához ülünk. *Gergő*, a legnagyobb, Budapesten egyetemista. *Eszter* most érettségizik, az iskolai diákönkormányzat elnöke. A kölni katolikus ifjúsági találkozóról mesél.

ba. Orvos segítségére lett szükségem, amihez kellett alázat, hogy elfogadjam. Ennél kisebb dolgokért is lettek már öngyilkosok – mondta, amikor elmentem a rendelésére.

Próbáltam sok mindent, nyelvtanfolyamot, szakmai továbbképzést. Időnként volt egy-két munkám is. Aztán Margit talált munkát és én mentem gyesre. Közben lakásunkat még családi házra is el tudtuk cserélni, mert egy barátunktól kapott kölcsönből tehermentessé tudtuk tenni.”

– De hol találni ilyen barátokat? – érdeklődöm. „Az ember ajándékba kapja.” No igen, gondolom, olyan, aki maga is ajándékká tud válni!

„Aztán adódott egy ügynöki munka. Ráadásul úgy látszott, hogy ennek révén részt vehetek abban a közösségi gazdaságban, amit *Chiara* indított el, és ami engem annyira lelkesített. Öt évig dolgoztam az általam felépített ügyfélkörrel, amikor kiderült, hogy tévedtem, feleslegessé váltam. Most már egyenest mentem az orvoshoz. Hónapokba telt, mire rendbe jöttem. Fizikai munkákat is elvállaltam. Ez sokszor

Judit idén már az áhított iskolában tanul, boldog, hogy kiharcolta. *Kinga* természetesen fogadja, hogy a hétéves *Balázs*, amikor elpilledt, az ölébe hajtja a fejét.

A közös ima után ki-ki munkájához, majd ágyba tér, hogy másnap kipihenve, megreggelizve, kapkodás, idegeskedés nélkül 6 óra 50-kor be tudja tenni maga mögött az ajtót. Amint Laci mondani szokta: „A buszt nem elérni, hanem bevárni kell!”

Mi ketten még csaknem éjfélig beszélgetünk. „Nézd csak ezt” – mondja végül és kivisz a házból. A levegőt – mint mondani szokás – szinte harapni lehetett, zengett a tücskök szeptemberi kórusa, s az óriási telihold velünk szemben beragyogta az egész völgyet.

Igen, értem. Nem a „mit”, hanem a „hogyan”! Mert gondjaink folyton a kereset és hatáskör útvesztőibe tévednek. Itt pedig túlélni, felelősséget hordani, egymást és másokat szeretni tudó emberek élnek.

Mitől boldogok a sírók, mitől nagyok a kicsik, és mitől nyerne a vesztesek? Amitől Laci is. ■

KARÁCSONYI MESE

Tavaly történt. Igaz mese országunk déli városából, a „hagymaillatú” Makóból arról a „megdöbbenő” esetről, hogyan épít közösséget a Karácsony, a béke, az öröm és a szeretet a gimnázium falai között.

Egyszer volt, hol nem volt, valahol az üveghegyen innen, egy kisváros, ahol pontosan olyan emberek élnek, mint mindenütt a világon. Élnek, szeretnek, dolgoznak, küzdenek, házasodnak, családot alapítanak, és tanulnak. Olyan kicsi, zárt világ, amelyet egy folyó ölel körül, ahol nyáron mindennek hagymaillata van, ahol minden egyszerű, ahol minden más, mint bárhol a világon.

Áll itt százöt év egy gimnázium, melyet közadakozásból építettek, hogy a „tudás fellegvára” legyen, hogy olyan felnőtteket ajándékozzon a világnak, akik adhatnak valamit a városnak, a vidéknek, az országnak, a világnak.

Ebben az iskolában történt, hogy az egyik osztály nagy feladatot kapott: készítsen egy karácsonyi műsort. Nem világgraszólt, nem hoszszút, mert hát állni ki szeret sokáig, olyan mindenkire szólót, szépet, olyat, ami más, mint az eddigiek. Ez az osztály nem különleges, nincsenek benne zsenik, de vannak focisták, gitárosok, táncosok, versszerezők, énekesek, vitatkozók és közömbösek, visszahúzódók és hangosabbak, városiak és vidékiek, szegények és tehetősebbek, fiúk és lányok. Ők maguk sem értették, hogy miért ők, miért nekik kell, meg egyébként is,

Budapesti Népzenei Központ fotóalbumából

majd a tanár megmondja, megrendezi, megcsinálja, elintézi, esetleg kikényszeríti, egy szóval – megoldja.

Aztán teltek-múltak a napok, esett az eső, fújt a szél, sütött a nap, és nem történt semmi. A tanár várt, a diákok elfelejtették az egészet. De egyszer csak – kb. három héttel az időpont előtt egy órán megdöbbenő eset történt. Valaki megkérdezte: „Az idén nem lesz Mikulás? Karácsony sem lesz?” „Minek, és kinek, ha nem vagyunk közösség, ha csak elviseljük egymást?” Ebből lett egy kisebb beszélgetés, de kicsöngettek, mert csak negyvenöt percig tart egy óra.

Aztán néhány nap múlva mégis történt valami. Talán a tanár volt erőszakosabb a szokottnál (néhány dolgozatírás lehetősége is felmerült, de ki emlékszik már az ilyen régi dolgokra), talán a kíváncsiság volt nagyobb, de elindult a tervezés és a kivitelezés.

Néhányan filmet forgattak különböző népek karácsonyi szokásairól, valaki keresett egy verset, amit megtanult, mások gitározni tanultak hevesen, félévi, két hónapi előtanulmányokkal a hátuk mögött, voltak,

akik táncolni kezdtek, és páran azon gondolkodtak, hogy miként lehetne mindenkinek valamilyen konkrét ajándékot is adni.

Sok nehézség volt, viszont pénz egy fillér se, de abban mindenki egyetértett, hogy nem műsort, hanem ajándékot kell adni. Úgy, hogy mindenki érezze a megajándékozottság boldog örömét, hogy egy közösséghez tartozik, amelyben ott-hon érezheti magát, hogy a karácsonyfa alatt végül is barátok állnak, akik adnak és kapnak, akik egy olyan országot akarnak itt megvalósítani, ahol mindenkire várnak, ahol mindenki kezét foghat egy pillanatra a másikkal, ahol nincs tanár és diák, ellenség és karrier. Csak béke, öröm és szeretet.

Volt sok félreértés, veszekedés, de volt bocsánatkérés is. Lassan kezdtek formát ölteni a dolgok, és mindenki kezdte érezni, hogy valami születőben van.

Aztán eljött a nagy nap. Az igazgató életében először arról beszélt, hogy „Kell ott fenn egy ország...”. Aztán elkezdődött... Az alkalmi kórus szólistái ugyanezt a dalt énekeltek, és a refrént ötszázhetven re-

ményteli ország-lakó zengte. Éreztek, valami történt, mert nem a tananyag, nem a kényszer daloltatta a fiatalokat, hanem az a szándék, hogy mi éneklünk nektek, ti nekünk. Mert itt épül köztünk az ország, melynek már a lakói vagyunk, mert szeretni, adni akarunk, mert a szívünkben, a lelkünkben ugyanaz a húr zeng. Mert megpendült egy soha nem hallott vagy régen elfelejtett hang, ami mindannyiunkban él, ami ledönt minden korlátot.

A film ugyanezt mesélte el a világról, ahol télapók és Mikulások, boszorkányok és jó tündérek mindenkinek ugyanezt ajándékozzák. A vers a karácsony családi melegét idézte fel, és megértettük Luis Armstrong dalát, hogy miért „Gyönyörű a világ”, és eltáncolták a csillagokat, amik nemcsak az égen ragyognak, de visszatükröződnek minden mosolygó szemben, és a végén már tényleg az maradt csak, hogy elmondják, elénekeljék a „Fehér karácsony” dalát. A sütemény, amit mindenkinek – tanárnak, diáknak, dolgozóknak – adtak, már csak ráadás volt.

Mi történt ezután? Taps, öröm, majd a szereplők visszavonultak a saját termükbe, és sirtak és nevettek, és szerenádoztak, és úgy tűnt, megszületett az, Akiért mindez történt. És megváltozott minden, mert új közösség született: a makói József Attila gimnázium 10. C osztálya.

Vannak még csodák, talán nemcsak karácsonykor, mert mi is üzenhetünk a világnak, mert egymásba kapaszkodhatunk a fázós teleken, mert kinyújthatjuk a kezünket egymás felé, és tudjuk, hogy valaki elfogadja azt. Ezért üzenjük a világnak ujjongó szívvel:

„Bársony takaró nekünk a frissen
hullott hó.
Kívánjuk együtt: békés legyen majd
az évforduló!
De ma még fenyőillat tölti be
az éjszakát,
Holnap az ellenség is legyen igaz,
jó barát!”

(Részlet a TNT együttes Fehér karácsony című dalából)

Budainé Keczer Csilla

HIDEG ÉJSZAKA

Mese – nem csak gyerekeknek.

RÉGEN VOLT ILYEN HIDEG ÉJSZAKA. József kiment, hogy körülnézzen, nincs-e valami, amiből egy kis tüzet rakhatna az istállóban, hogy a felesége és az újszülött gyermek ne fázzon annyira. De nem talált csak egy kis parazsat, még csak egy kis rózsét sem, bárhol keresgélt, bárhol kopogtatott.

Már majdnem feladta, amikor messze egy kis világosságot látott. Megsaporázta lépteit, s hamarosan odaért. Egy pásztortűz fénye világította be az éjszakát. Mellette ott pihent a nyáj és egy öreg pásztor. Az, mikor meglátta a feléje közeledő idegent, ijedtében fogta a botját és hozzávágtá. De a bot valami csoda folytán irányt tévesztett és a földre hullt.

A pásztornak arra sem volt ideje, hogy elcsodálkozzon ezen a furcsaságon, máris ott állt előtte József, és barátságosan megszólította: „Szükségem lenne a segítségedre. Vihetnék egy kis parazsat? Feleségem épp az imént hozta világra gyermekét, és tüzet szeretnék gyújtani, hogy ne fázzanak.”

A pásztor nem nagyon hitt neki, már el akarta zavarzni. Ám látta, hogy Józsefnél nincs semmi, amibe a parazsat tehetné, ezért arra gondolt, hogy megtréfálja a nincstelen jövevényt. „Persze, vigyél nyugodtan, amennyit csak akarsz!” – felelte neki.

József mosolyogva megköszönte, és ügyet se vetve rá, pusztá kézzel fogta a parázsló fahasábokat, és bedugta a köpenye alá. Aztán udvariasan elbúcsúzott és elindult az éjszakában.

A pásztor kis híján kővé dermedt a meglepetéstől: „Hát, elég különös éjszaka ez a mai! Hihetetlen dolgok történnek... Lássuk csak, mi lesz még!” Azzal fogta magát, és József nyomába eredt. Mint az árnyék, követte őt az istállóig. Mikor meglátta Józsefet és az asszonyt a jászolban fekvő kiseddél, ellágyult a szíve, s a goromba pásztorban felgyulladt a vágy, először életében, hogy ajándékot adjon. Tarisznyájából előhúzott egy puha báránybőrt, és Józsefnek adta, hogy betakarhassa vele a kisbabát. Abban a pillanatban felnyílt a szeme, és angyalokat látott röpdösni a feje fölött. A jászolt pedig csodálatos fény ragyogta be, és a gyermek szelíden mosolygott.

Boldog volt a pásztor; azon az éjszakán megnyílt a szíve, és otthont vett benne a szeretet.

Lucia Velardi „Hanno sloggiato Gesù” című könyvéből
(Città Nuova, 2005) fordította Bartus Sándor

PSZICHOLÓGIA

Kétségek

Sok mindenben kételkedem... Időnként nem látom Isten jelenlétét a körülöttem lévő világban annak ellenére, hogy ezt minden nap kérem az imáimban. Az a benyomásom, hogy olyankor nem él bennem az Isten szeretete, amikor kételkedem másokban: mert nem látok bennük kellő alázatot a társas kapcsolataikban, pedig ezt különösen fontosnak tartom, ha keresztény közösséget akarunk építeni. Pszichológusként mit tanácsol?

G. B.

Elsőként említett kételyei Isten jelenlétére vonatkoznak a világban. Ezzel kapcsolatban eszembe jut egy gondolat Viktor Frankl zsidó pszichológustól, aki több évet töltött náci koncentrációs táborokban: Az élő Isten mindig rejtőzködő Isten volt. Nem kell hát arra várni, hogy válaszoljon a hívásainkra. Köztudott, hogy a tenger mélységét úgy lehet megmérni, hogy hanghullámokat keltünk, és figyeljük, hogy mennyi idő alatt verődnek vissza. Ha nem érkezik visszhang, azért van, mert a kérdésünk elérkezett oda, ahová szántuk: a végtelenbe.

Spinoza, a nagy gondolkodó a következő megdöbbentő megállapításra jutott: aki igazán szereti Istent, az nem várhatja el, hogy Isten viszontszeresse őt.

Természetesen, Isten mindig szeret, akkor is, ha ennek az ellenkezőjét érezzük, ahogy Szent János evangélista írja első levelében: „Ha szívünk vádol minket valamivel, az Isten fölötte áll szívünknek, ő mindent tud.”

Olvasónk levelében egy másik problémát is érint, mégpedig hogy hiányzik keresztény közösségének építésében az alázat. Mit mondhatnék ezzel kapcsolatban?

Elsőként az a nagy pszichológiai lecke jut eszembe, amit a „népek apostolától”, tarzusi Páltól kapott az általa alapított első keresztény

közösség. Valódi viselkedépszichológiai tanítás ez, amely a minden napok tapasztalatain nyugszik: öltünk magunkra az irgalmasságot (vö. Kol 3,12), a másikat alázatosan tartjuk magunknál kiválóbbnak (vö. Fil 2,3), az alázatos dolgokat keressük a fennhéjázás helyett (vö. Róm 12,16). Mert csak akkor épülhet a közösség, ha megosztjuk egymással gyengeségeinket, tökéletlenségünket. Csak így válik érthetővé, hogy mit jelent igazán alázatosnak lenni: mindekelőtt azt, ha megalázkodunk, abban az értelemben, hogy nem eredményekben tündöklünk, hanem leicsinylésben lesz részünk.

A megaláztatás jöhet a körülöttünk élőtől, például a rokonoktól, de egyszerű ismerősöktől is; megalázó dolgok érhetnek minket a közösségünk részéről, vagy akár a velünk ellentmondásban álló társadalomból is, ahonnan vesztesként kerülünk ki. A megaláztatásban van lehetőségünk leginkább arra, hogy megismerjük magunkat igazából, és

engedelmességet tanuljunk. Erre emlékeztet bennünket Szent Pál pszichológiai tanítása, amikor azt mondja, hogy Jézus a szenvedésből tanult engedelmességet (vö. Zsid 5,8), ott is a gyalázatból és a megszégyenítésből (vö. Zsid 12,2).

Ugyanezeket a dolgokat gyermeki ártatlansággal élte meg egyik páciensem kisfia. Gyakran eszembe jut, ha elégedetlen vagyok azzal, amit értem. Ez a hatéves gyermek eljárt az iskolai színdarab szerepróbjára. Édesanyja mesélte, hogy nagyon szeretett volna részt venni benne, de ő tartott tőle, hogy nem a kisfiát fogják kiválasztani rá. Aznap, amikor kihirdették a szerepeket, iskola után az anyuka ment érte az iskolába. A kisfiú büszkeségtől, örömtől sugárzó szemekkel szaladt eléje. „Képzeld, anya” – kiáltotta, és a most következő szavai úgy maradnak meg bennem, mint egy örökre érvényes tanítás: „Az én dolgom az lesz, hogy tapsoljak!”

Pasquale Ionata

Illustráció: P. Forst

Mit jelent a szentek közössége?

Mit mond a kinyilatkoztatás és az Egyház a szentek közösségéről? Milyen kapcsolat van az elhunytak, és az értük imádkozók között?

F. T.

Az Egyház a szentek közösségéről mindig Jézus tanítását hirdette, ahogy arról Pál apostol ír leveleiben. Kezdetről fogva szerepel a keresztények hitvallásában is. Az apostoli hitvallás például így fogalmaz: „Hiszek Szentlélekben, hiszem a katolikus Anyaszentegyházat, a szentek közösségét...” Itt a szentek közössége a Szentlélek által életetett és ihletett Egyház valóságának kifejezettebb formájú bővítője.

A „szentek közössége”, két egymással szorosan összefonódó valóság kifejezése: közösség a szent dolgokban és közösség a szentek között. A szent dolgokkal közösségben lenni azt jelenti, hogy közösségre lépünk a hit isteni ajándékaival, vagyis a szentségekkel; különös módon a Krisztus testében megvalósuló keresztény egység kiindulópontját és csúcspontját jelentő Eucharisziával; továbbá a karizmákkal, elsősorban a szeretettel, végeredményben a Szentlélekkel¹.

A szentek közösségében két állapot létezik. Egyrészt vannak, akik már megérkeztek a Mennyországba, és Krisztussal együtt az Örökletben élvezik az isteni dicsőséget. Másrészt pedig vannak azok a

szentek, a keresztények, akik még itt a Földön, és Krisztus misztikus Testét élve tesznek tanúságot a krisztusi, testvéri szeretetről.

Leginkább János evangéliuma beszél a szentek közösségéről itt a földön, a maga teljességében és szentháromsági vonatkozásában, amikor Jézus tanítványai számára törvénnyé teszi a kölcsönös szeretet új parancsát főpapi imájában.

Ebben megerősí-

ban voltak „egy szív és egy lélek”. Ebből fakadóan éltek vagyonszövetségben is.

Az egyház tanítóhivatala a II. Vatikáni zsinattal kezdődően, sőt még korábban, a XII. Pius pápa által 1943-ban kiadott *Mystici Corporis* enciklikával felelevenítette ezt a doktrínát. Egyben annak megvalósítására buzdít folyamatosan, benne jelölve meg az életszentségre vezető hiteles utat, és a világ megváltoztatásának a törvényét.

Az egyház végezetül – hogy olvasónk másik kérdésére is válaszoljunk – a szentek közösségének még egy további értelmezését is adja. Létezik a közösség köztünk, földön élők, és a már Krisztus békéjében elhunyt, de még a tisztulás állapotában lévők között.

Ezt a kapcsolatot elhunyt testvéreinkkel megerősíti a kegyelmi javak átadása, és az, hogy egymásért kölcsönösen közbenjárunk az Atyánál.

Hiszen mindannyian Isten gyermekei vagyunk, és Krisztusban egyetlen családot alkotunk. Azzal, hogy a Szentháromság dicsőítésében, Isten és a felebarát szeretetében – jóllehet eltérő módon – kommunikálunk egymással, az Egyház legmélyebb hivatását éljük³.

Giobbe Gazzoni

ti, hogy a hívők kapcsolatában Krisztussal és egymással a Szentháromság életének kell visszatükröződnie: „Én bennük, te bennem, hogy így ők is teljesen egygyé legyenek”².

Az első keresztények, a Szentlélek ajándékaként, ennek tudatá-

„Az Egyház lényegében a közösség misztériuma, az Atya, a Fiú és a Szentlélek egysége által egyesített nép. A Jézus kölcsönös szeretetében megvalósuló testvéri életben Isten titkának gazdagsága és mélysége tükröződik vissza. Olyan emberi térben ölt formát, ahol a Szentháromság lakik, kiterjesztve a három isteni személy közösségének ajándékait a történelemben.”

II. János Pál

¹ Vö. A Katolikus Egyház Katekizmusa 948

² Jn. 17,23

³ Vö. A Katolikus Egyház Katekizmusa 958-959

JOG ÉS TESTVÉRISÉG

„Kapcsolatok a jog világában: a testvériség helye?” címmel tartották meg az I. Nemzetközi Jogi Kongresszust a Fokoláre Mozgalom szervezésében november 18 és 25. között. A castelgandolfói Máriapoli Központban mintegy hétszázan találkoztak jogászok, egyetemi oktatók és joghallgatók – közöttük huszonnégy magyar is. Megnyitó üzenetében Chiara Lubich a világ és az emberiség egységéről beszélt. „A testvériség benne van minden ember DNS-ében, vég eredményben ez az ember hivatása. Isten terve a jogi világban is megélt kölcsönös szeretet evangéliumi parancsán keresztül valósulhat meg az emberről és a teljes emberiségről.”

Ennek fényében kerültek megvilágításba az igazságügy különböző területei:

A nemzetközi jog képes lesz a testvériség alapján új megvilágításban vizsgálni a növekvő egymásrautaltságot a népek között.

Segítheti majd ez az elv az állampolgárok demokratikus részvételét a közgazdaságban.

Tapasztalatok támasztották alá, hogy a családjog és a vállalkozási jog terén a testvériség fékezni képes a profitorientált gondolkodást, és segíteni tudja a közösségi gazdaság szellemében megszülető vállalkozásokat.

A büntetőjog ma lényegében sokkal inkább a törvénysértésre összpontosít, közben nem annyira törekszik a sértett személy vagy a megsebzett társadalmi kapcsolatok gyógyítására. Ezért az „igazságszolgáltatás” mellett feltétlenül szükséges a kapcsolatokat is helyreállítanunk, és ennek az igazság alapján kell történnie.

„A jövőben együtt, és nem elszigetelten” – így fogalmazták meg elhatározásukat a résztvevők a későbbiekre.

FILM II. JÁNOS PÁL PÁPÁRÓL

„Megújította bennem – s úgy gondolom, mindazokban, akik abban az

ajándékban részesültünk, hogy ismerhettük őt – az Isten iránti mélységes hálát, amiért ilyen kimagasló emberi és lelki nagyságú pápát ajándékozott egyházának és a világnak” – nyilatkozta XVI. Benedek pápa az elődjéről készült film megtekintését követően.

A részben Lengyelországban forgatott négyórás film Karol Wojtyła életét fiatal korától mutatja be a több mint 26 éves pápasága végéig. A fiatal Wojtylát Cary Elwes, az idősebb pápát az Oscar-díjas Jon Voight alakítja, aki elmondta: „Fontos dolgokat fedeztem fel: politikáját, képességét, ahogy másokkal kapcsolatot teremtett, rendíthetetlen hitét, erkölcsi álláspontját, amiből az erőt merítette.” A főszereplő a fiatalokra is gondolt munka közben: „Azért imádkozom, hogy találjanak valakit, aki átvezeti őket a modern élet veszélyein. Az a gond, hogy mérget kínálnak a fiataloknak az igazi táplálék helyett. Nincs előttük er-

kölcsi példa és hiányzik az erkölcsi útmutatás.”

A Jon Kent Harrison rendezte kétrészes filmet a CBS amerikai TV állomás készítette. Az olaszországi bemutató novemberben volt, az USA-ban decemberben vetíti a filmet a televízió.

MK/SIF

A TE EURÓPÁD

Húsz nyelven – köztük magyarul – válogatha-

tunk ezen a weblapon az Európai Bizottságnak az Unióról adott információi között. Az Interneten <http://www.europa.eu.int> címen találjuk. Az Európai Uniónak ez a nyilvános online szolgáltatása az állampolgárok és vállalkozók számára hasznos információkat közöl, gyakorlati tudnivalókról szól, jogokról és lehetőségekről. Hírt ad ugyanakkor az élet- és munkakörülményekről, a továbbtanulási lehetőségekről is az EU egész területén.

Ruppert-Sander

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Az Új Város újság pályázati felhívással fordul az Olvasóhoz a „Sok kihívás – egyetlen válasz: az egyetemes testvériség” című rendezvénysorozat alkalmából.

A Fokoláre Mozgalom azzal a céllal szervezi ezt a nemzetközi találkozót 2006. szeptember második hetében a Budapest Sportarénában, hogy tartóra helyezze a keresztény világiak hivatását, és tanúságtételek által reményt, bátorítást adjon mindazoknak, akik az evangéliumot megélve saját környezetük megújításán dolgoznak.

Az eseménysorozatra IRODALMI (líra, próza, mese, esszé, riport) és MÉDIA (film, elektronikus médiák, foto, diaporáma) alkotásokkal is készülünk.

Irodalmi mű esetén a terjedelem legfeljebb 6500 leütés lehet.

Olyan munkákat várunk, amelyek bemutatják, hogyan lehet:

- osztozni mások életében
- befogadni és átadni értéket
- megmaradni a nehézségekben is
- megőrizni az emberi méltóságot
- a lelkiismeret szerint, hitelesen élni

A pályázat címe: ÉLETÜNK TANÚSÁGÁVAL

Beadási határidő: 2006. március 27.

Cím: 1163 Budapest, Kisterenyé u. 54. vagy
ujvaros@fokolare.hu

A nyerteseket postai vagy elektronikus úton értesítjük május 31-ig. Önnepélyes díjkiosztás június 24-én.

A pályázat jelíges. Egy szerző több művel, több műfajban is pályázhat. A munkák a művészeti élet képviselői elé kerülnek.

Díjak és megjelenési lehetőség a legjobb alkotóknak, korosztályok szerint.

Életünk tanúságával...

ILYEN EGYSZERŰ?

Amikor felröppentek az első hírek a Magyarországon is bevezetésre kerülő abortusztablettáról, már akkor megfogalmazódott bennem sok gondolat, melyeket a novemberi számban megjelent cikkében Sudár doktor is alátámasztott. Fontosnak tartom, hogy ilyen horderejű dolgoknak is hangot adjon az Új Város!

A tabletta várhatóan népszerűbb lesz, mint a kellemetlen műtéti beavatkozás, amire nem is lesz szükség, gondolják pártfogói. Az abortusztablettát ugyanis spontán vetélést idéző: egyszerűen fogalmazva, a nő beveszi, és máris megszabadulhat a nemkívánatos terhességtől!

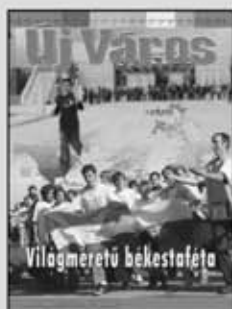
Ilyen egyszerű kioltani egy új jövevény életét? Talán a műtétnek, a felkészülésnek volt némi visszatartó ereje, talán lehetőséget adott a döntés mérlegelésére, sok esetben megváltoztatására. Mostantól nincs visszaút! A tabletta bevétele után követően a folyamat egy napig tart. Vajon mi játszódik le ilyenkor a nő lelkében? Ki tudja megakadályozni az illegális hozzáférést, ki ellenőrzi, hogy ki és mikor használja a tablettát? Ez lesz az „új születésszabályozó” módszer? És még sorolhatnám a fejemben kavargó gondolatokat.

Az abortusz gyilkosság, legyen az „tabletás” vagy műtéti beavatkozás. Még ha a törvények, a hatóságok meg is engedik, a mi feladatunk, hogy tegyünk ellene, adjunk hangot annak, hogy van más megoldás! Az abor-

tusztablettá propagálásának legjobb ellen-szere az, ha bemutatjuk az élet értékét, méltóságát, ami eljut a várandós anyák szívébe, és a társadalom minden szereplőjéhez!

Dobó Katalin – gyógyszerész
– Pilisborosjenő

Nem tehetünk mást, mint hogy egyetértünk Önnel. Valóban nagy szükség van a pozitív példák bemutatására, amit az Új Város szívesen fölállal, s a jövőben igyekszik az ilyen jellegű írásokat publikálni. Várjuk Olvasóinktól azokat a tapasztalatokat, tanúságokat, amikkel alátámaszthatjuk, hogy az „élet kultúrája” erősebb, vonzóbb és követhetőbb, mint a „halál kultúrája”.

Új Város

Közéleti kiadvány ISSN 0865-0829

A Fokoláre Mozgalom lapja (www.fokolare.hu)

Kiadja: Új Város Alapítvány 1163 Budapest, Ágoston Péter u. 25. Számunkszám: 11705008-20434836

Felülső kiadó: Tóth Ilona

Szerkesztőségi cím: 1163 Budapest, Kisterenyé u. 54.

Telefon: 328-0785. Fax: 403-5400. E-mail: ujvaros@fokolare.hu.

Felülső szerkesztő: Bartus Sándor

Munkatársak: Aranyosi Krisztina, dr. Bakacsi Viktória, Fábrián Zsuzsanna, Fábrián Andor, dr. Ferenczi Éva, dr. Frivaldszky János, Himmer László, Horváthy Emőke, Horváth Viktória, dr. Kiss Imre, Körmendy Klára, Maucha Kriszta, Nagy Péter, dr. Óvári László, Rencsényi Noémi, Rieth Zsuzsanna, Smohai Ferenc, Sudár Balázs, Szalai Nóra, Szalai Nóra, Tóth Judit, Tóth Pál, Veszelyi László

Nyomdai előkészítés: Roko Art Bt

Nyomtatás: Kapitális Kft. Debrecen. Felelős vezető: Kapusi József.

TESTVÉRLAPJAINK: Olaszország: **Citta Nuova (CN)**. Amerikai Egyesült Államok: **Living City**. Argentína: **Ciudad nueva**. Ausztrália: **New City**. Belgium: **Nieuwe Stad**. Brazília: **Cidade Nova**. Bulgária: **Nov Svjet**. Cseh Köztársaság: **Nove mesto**. Dánia: **Ny Stad**. Franciaország: **Nouvelle Cité**. Fülöp-szigetek: **New City**. Hollandia: **Nieuwe Stad**. Horvátország: **Novi Svjet**. Japán: **Uno**. Kanada: **Nouvelle Cité**. Kenya: **New City-Nouvelle Cité**. Kína: **San Sing**. Kolumbia: **Ciudad Nueva**. Korea: **Cumul**. Lengyelország: **Nove Miesto**. Libanon: **Cité Nouvelle**. Litvánia: **Naujosis Miestas**. Nagy-Britannia: **New City**. Németország: **Neue Stadt**. Pakisztán: **Hayat**. Portugália: **Cidade nova**. Románia: **Oraş Nou**. Spanyolország: **Ciudad Nueva**. Svédország: **Enad Värld**. Szlovákia: **Nové mesto**. Szlovénia: **Novi svet**. Uruguay: **Ciudad Nueva**. Venezuela: **Ciudad Nueva**.

Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap üzletág

Előfizethető a Kiadónál

Éves előfizetési díj 2006-ra: 4000 Ft. Támogatói előfizetés: 7000 Ft.

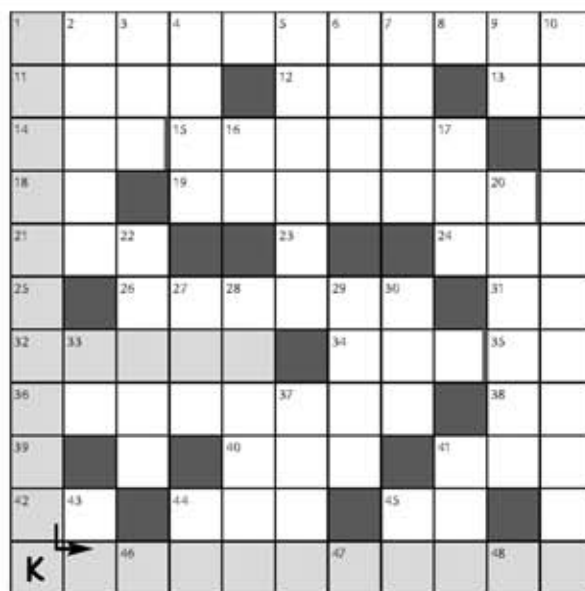

KERESZTREJTVÉNY

Beküldendő a teljes mondás: „(függőleges 1. a hozzá-tartozó vízszintessel és vízszintes 32.), ...amikor talán szívemnek panaszja van, amikor ellöknek - ez kell az Úris-tennek!” Salkaházi Sára

Vízszintes: 1. Trópusi betegségben hunyt el. 11. Társas összejövetel. 12. Ágnes becézve. 13. Tiltó szó. 14. Német eskü. 15. Bőrgyulladás. 18. Részvénytársaság. 19. Kocát szaporít. 21. Szélhárfa. 23. Kén. 24. Megteendő út. 25. Hőmérséklet jele a fizikában. 26. Összekevert az orvosa (!). 31. Személyes névmás. 34. Jód, hidrogén, oxigén. 35. Csontokat köti össze. 36. Literatúra. 38. Üres kas (!). 39. Félíg ma (!). 40. Vidám. 41. Süteménybevonat (ékezet nélkül). 42. Kölcsey Ferenc. 44. Lóca. 45. Tetejére.

Függőleges: 2. „...inas”; Munkácsi-festmény. 3. Rájár a ... 4. Főnemesi rang. 5. Edénye. 6. Hevesen vitázik. 7. Majdnem szint (!). 8. Bőr vegyjele. 9. Határozó rag. 10. Últi bemondás. 16. Sír. 17. Szén, asztácium. 20. Kerti és mezei virág. 22. Lihegve siet. 27. Óv. 28. Beszédem. 29. Rikoltozik (régiesen). 30. Villamos ellenállás mértékegysége. 33. Vén (ékezet nélkül). 37. Női becenév. 41. Határozó szó. 43. Fél fogó (!). 44. Duplán apa. 45. Ír. 46. Sugár jele. 47. Fél kő (!). 48. Majdnem eb (!).

Előző havi keresztrejtvényünk megfejtése Szent Ágoston egy mondásának folytatása.

A teljes gondolat:

„A szülők élete olyan képek könyve, amit a gyermek először olvas életében”.

A photograph of a snowy winter scene. A path covered in snow leads into the distance, flanked by snow-laden trees and a green mesh fence. The sky is clear blue.

**Boldog Karácsonyt kívánunk
minden kedves olvasónknak!**